

ΚΑΛΗΜΕΡΑ

11/2024

Γιορτάζουμε την επέτειο
της 25ης Μαρτίου 1821

Η Καλημέρα εκδίδεται με την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου
Παιδείας της Τσεχίας.
tento časopis je vydáván za finanční podpory Ministerstva Kultury ČR

MINISTERSTVO
KULTURY

Ετήσια Γενική Συνέλευση της ΕΚ Πράγας

EDITORIAL

Περιοδική έκδοση της ΕΚ Πράγας

Εκδότης / Vydavatel:

Ελληνική Κοινότητα Πράγας / Řecká obec Praha

Σύνταξη / Redakční rada:

Tassula Zissaki-Healey, Virginia Mpouta,

Alexis Tziokas, Michalis Laso,

Kateřina Bošková

Αλληλογραφία / Korespondence:

Řecká obec, Vocolova 3, 120 00 Praha 2

facebook/Ελληνική-Κοινότητα-στην-Πραγα

E-mail:

tassula.healey@gmail.com (ΕΚ Πράγας)

Web:

<http://www.ropraha.eu>

Λογαριασμός ΕΚ Πράγας

Česká spořitelna, Praha 1,

č.ú.: 1928830399/0800

Εκτύπωση / Tisk:

GRAFIKSHOP

Bubenská 1477/1, 170 00 Praha 7

Συνδρομή

Beneficiary:

Řecká obec Praha, Vocolova 3, 120 00 Praha 2,

Prague - Czech Republic

Beneficiary Bank:

Česká Spořitelna a.s., Pobočka Praha 1,

Václavské nám. 16, 110 00 Praha 1,

Prague - Czech Republic

IBAN: CZ80 0800 0000 0019 2883 0399

BIC (SWIFT): GIBACZPX

Παρακαλούμε τα μέλη που δεν πληρώσανε για το 2024 (και το 2023) να στείλουν την ετήσια συνδρομή τους (300 κορώνες) στο λογαριασμό της ΕΚ Πράγας:

c.u. 1928830399/0800,

Ceska Sporitelna, Vaclavske Nam. 16, Praha 1

IBAN: CZ80 0800 0000 0019 2883 0399

BIC (SWIFT): GIBACZPX

Καλή χρονιά σε όλους μας. Δημιουργικό και αισιόδοξο 2024! Υγεία! Ευτυχία!

Ευχαριστούμε τον **Ανδρέα Χρίστου** από τη Λεμεσό, πρώην Δήμαρχο της Λεμεσού για την προσφορά των 100 ευρώ στο περιοδικό μας. Του ευχόμαστε υγεία, ευτυχία και αγωνιστικό 2024!

Ευχαριστούμε τον **γιατρό Γιώργο Ζελιλίλη** από την Αθήνα για την προσφορά των 50 ευρώ στο περιοδικό μας μαζί με τις ευχές του 'για υγεία δύναμη και αντοχή για τη σπουδαία προσφορά στην ενημέρωση και στον ελληνισμό. Εκτιμώ τη δουλειά και το έργο σας'. Ο Γιώργος Ζελιλίδης θα εκδώσει σύντομα το βιβλίο του για το Υγειονομικό του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (ΔΣΕ) μετά από πολλά χρόνια έρευνας και 'ανιχνεύσεων' στα βουνά της Ελλάδας μαζί με τον σ. Δημήτρη Γόντικα, όπου βρήκαν πολλά ευρήματα και ανακάλυψαν καινούργια αμψιότητα του ΔΣΕ. Ο Γ. Ζελιλίλης είναι πιστός αναγνώστης του περιοδικού μας.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε την **Άννα Κεφαλέλη και τον σύντροφό της Θεοδόση από τη Θεσσαλονίκη** για την τακτική τους προσφορά στο περιοδικό μας και για τα επιπλέον 60 ευρώ για φέτος συνδρομή τους για καλή χρονιά. Η Άννα μας στέλνει τακτικά τις συνεντεύξεις αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης και του ΔΣΕ, των αναμνήσεων των οποίων έχει καταγράψει σε πολλά βιβλία της.

‘Με την ευκαιρία του νέου έτους σας στέλνω 60 € ως ένα μεγάλο ευχαριστώ στο περιοδικό ΚΑΛΗΜΕΡΑ που μου χτυπά την πόρτα και μου κρατάει λίγες ώρες ενημέρωσης και συντροφιάς. Να είστε καλά’, γράφει η Άννα στην επιστολή της. Επίσης, η Άννα μας γράφει στην ίδια επιστολή: ‘Πριν λίγο μου τηλεφώνησε ο καλός μας φίλος Χρήστος Νταβατζής από την Αθήνα. Διαβάζει το π. ΚΑΛΗΜΕΡΑ και το διαβάζει στους φίλους του στο καφενεύρο. Είναι πάνω από 95 χρονών. Είχε και περιπέτεια υγείας. Τώρα είναι καλύτερα και θέλει να σου πει το μεγάλο ευχαριστώ για το περιοδικό που του κρατάει συντροφιά που τόσο ανάγκη την έχει. Του άρεσε πολύ και το αφιέρωμα που έκανες στην Κύπρο. Έμαθε πολλά. Και πάλι τα ευχαριστώ σου στέλνει’. Χρήστο, καλή υγεία και σ’ ευχαριστούμε για τα καλά σου λόγια.

Καλή ανάγνωση! (ΤΖΗ)

ΠΑΣΧΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 5 ΜΑΪΟΥ ΣΤΟ MANIFESTO ANDEL OSTROVSKÉHO 34 15000 PRAGUE, ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΤΟ 'ΥΙΥΑ-ΥΙΥΑ' ΚΑΙ ΤΟ 'HOLY PASTA'!!!!

14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 'ΝΑ ΤΑ ΠΟΥΜΕ'...

Κρύο, αλλά εμείς δεν φοβόμαστε το κρύο...

Κρύο, αλλά εμείς δεν φοβόμαστε το κρύο...

Τα παιδιά των τμημάτων ελληνικής γλώσσας της Ελληνικής Κοινότητας Πράγας επισκέφτηκαν της Πρεσβείας

της Ελλάδας και της Κύπρου, τα ελληνικά εστιατόρια Αγορά, και Σουβλάκι Μπαρ και τα 'είπανε'! Ευχήθηκαν χρόνια πολλά και υγεία και δωρίσανε τα καρναβάλια τους για καλή υγεία και τύχη.

Ευχαριστούμε τις δασκάλες μας, Βιργινία Μπούτα και Κατερίνα Σπάλα, υπεύθυνη του ΔΣ της ΕΚ Πράγας για τα ελληνικά και τσεχικά μαθήματα, για την εξαιρετική οργάνωση αυτής της εκδήλωσης των παιδιών. Ευχαριστούμε τους γονείς που παίρνουν ενεργό μέρος σε όλες τις εκδηλώσεις των παιδιών.

Αυτές οι στιγμές ήταν πολύ συγκινητικές για μας διότι τα παιδιά μετά από την πετυχημένη παρουσίαση τους στον εορτασμό της επετείου 28ης Οκτωβρίου 1940 της ΕΚ Πράγας, μέσα σε σχεδόν δυόμισι μήνες και χωρίς να φοβηθούν το κρύο της Πράγας, επισκέφτηκαν τους Πρέσβεις και τους καλούς μας φίλους στα ελληνικά εστιατόρια (για τώρα μόνο αυτά τα εστιατόρια που βρίσκονται

στο κέντρο της Πράγας λόγω του κρύου) και είπαν τα Κάλαντα.

Χριστουγεννιάτικα κάλαντα στην πρεσβευτική κατοικία

Ένα πολύ χαρούμενο και εορταστικό απόγευμα προσέφεραν τα παιδιά της Ελληνικής Κοινότητας Πράγας στον Έλληνα Πρέσβη κ. Αθανάσιο Παρέσογλου, αφού τον επισκέφτηκαν και του τραγούδησαν τα χριστουγεννιάτικα κάλαντα!

Συγχαρητήρια στην δασκάλα τους των Ελληνικών κ. Βιργινία Μπούτα η οποία ανέλαβε την προετοιμασία τους και τα συνόδευσε μαζί με τους γονείς τους. Κατά την επίσκεψη αυτή, ανταλλάγησαν ευχές για τα Χριστούγεννα και το Νέο έτος και προσφέρθηκαν χριστουγεννιάτικα γλυκίσματα και συμβολικά δωράκια στους μικρούς επισκέπτες. Και του χρόνου!!', γράφει ο Πρέσβης της Ελλάδας στην σελίδα του fb της Πρεσβείας.

Και στην Πρεσβεία της Κύπρου:

Με το Πρέσβη της Ελλάδας, κ. Α. Παρέσoglou

‘Παιδιά της Ελληνικής Κοινότητας της Πράγας, συνοδευόμενα από γονείς και τη δασκάλα τους, είπαν τα Χριστουγεννιάτικα Κάλαντα στην

Πρεσβεία της Κύπρου. Χρόνια Πολλά! Η χαρά μας που σας ακούσαμε ήταν απεριγράπτη. Ευχαριστούμε πολύ και για το πανέμορφο δώρο, γράφει

ο Πρέσβης της Κύπρου, κ. Γεώργιος Γιάγκου!

Στην Πρεσβεία της Κύπρου με τον Πρέσβη, κ. Γ. Γιάγκου (με τη γραβάτα)

21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΤΙ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ ΤΗΣ ΕΚ ΠΡΑΓΑΣ

Καλή χρονιά, με υγεία, ευτυχία και όμορφα όνειρα! Χριστουγεννιάτικο Πάρτι για τα παιδάκια της Ελληνικής Κοινότητας Πράγας! Τα 'είπανε' και στην Πρόεδρο της Κοινότητας, Τασούλα Ζησάκη-Healey (Σας ευχαριστώ, παιδάκια, για το όμορφο δωράκι, θα το φυλάξω με αγάπη!). Είχαμε νόστιμα Χριστουγεννιάτικα γλυκά (όχι μόνο ελληνικά αλλά και

τσεχικά! Γιάμμυι!). Η δασκάλα Βιργινία μας είπε ένα ωραίο παραμύθι ενώ η δασκάλα μας Κατερίνα Σπάλα, μέλος του ΔΣ και υπεύθυνη για την εκμάθηση ελληνικής και τσεχικής γλώσσας στην Κοινότητά μας, 'έτρεχε' παντού για να είναι όλα άφιστα (και ήταν!). Το κάθε παιδάκι πήρε το δωράκι του, προσφορά της ΕΚ Πράγας, τα παιδάκια στολίσανε και

το Χριστουγεννιάτικο Δενδράκι μας και ήμασταν όλοι ευτυχισμένοι και χαρούμενοι. Και του χρόνου! Ευχαριστούμε τους γονείς για τα γλυκά, ευχαριστούμε την ΕΚ Πράγας για την οικονομική υποστήριξη, ευχαριστούμε τις δασκάλες μας Βιργινία Μπούτα και Κατερίνα Σπάλα για την άφιστα διοργάνωση!

Παιδάκια, γονείς, δασκάλες με την Πρόεδρο της ΕΚ Πράγας (στο κέντρο) στο Σπίτι Εθνικών Μειονοτήτων, Vocolova 3, Praha 2

21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ 2024 ΤΗΣ ΕΚ ΠΡΑΓΑΣ

Επιτέλους, μπορέσαμε να πραγματοποιήσουμε την Γενική Συνέλευση και την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Βάλανε υποψηφιότητα και εκλέχτηκαν οι: Τασούλα Ζησάκη-Healey, Πρόεδρος (60 ψήφους), Ανδρονίκη Σπάλα-Rodlakhova, Αντιπρόεδρος και Ταμίας (58 ψήφους), Κατερίνα Σπάλα, Υπεύθυνη εκμάθησης ελληνικής και τσεχικής γλώσσας (63 ψήφους), Μιχάλης Λάσο, Υπεύθυνος χορευτικού του συγκροτήματος και

των καλλιτεχνικών προγραμμάτων, μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού μας, αντιπρόσωπος της Κοινότητάς μας στο Δήμο της Πράγας (τμήμα Μειονοτήτων) (58 ψήφους) και Μαρία Mockona, Γραμματέας (47 ψήφους). Από τους έξι υποψήφιους δεν εκλέχθηκε ο Μανώλης Σβηταράκης (27 ψήφους). Τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής ήταν οι: Jaromír Petelik, Μαρία Χινοπώρου και Έλλη Αλωνεύτου, οι οποίοι ελέγξαν τα 67 ψηφοδέλτια από τα οποία δύο ήταν λευκά ενώ δεν υπήρχαν άκυρα. Για λόγους υγείας, εργασίας είτε απουσίας από την Πράγα, ψηφίσανε 23 μέλη της Κοινότητας μέσω μηνυμάτων στο μέιλ, fb Messenger και τηλεφώνου. Δεν απάντησαν και δεν παραβρέθηκαν στη Συνέλευση 30 μέλη για άγνωστους λόγους.

Πριν την έναρξη της Συνέλευσης τα μέλη πληρώσανε την ετήσια συνδρομή τους για το 2024 (300 κορώνες). Καλωσορίσαμε τα νέα μέλη της Κοινότητας, στην πλειοψηφία νέα παιδιά που ήρθαν στην Πράγα για εργασία. Δυστυχώς, αρκετά μέλη μας δεν μπόρεσαν να έρθουν λόγω υγείας (θερίζει η γρίπη την Πράγα), άλλοι ήταν εκτός Τσεχίας και άλλοι εργάζονται και τα Σαββατοκύριακα. Οι περισσότεροι από αυτούς ψηφίσανε μέσω τηλεφώνου, email, fb messenger, WhatsApp. Η

Χρυσανγή Παπαδοπούλου εάν και άρρωστη, έκανε κρεατόπιτα, ήρθε με αυτοκίνητο, παρέδωσε την πίτα που έφτιαξε με τα χεράκια της στην έξοδο και επέστρεψε στο σπίτι της. Ευχαριστούμε, Χρυσανγή και η πίτα σου ακόμα ζεστή, ήταν πολύ νόστιμη. Η Μαρίνα Μότσκοβα, με μάσκα στο στόμα, πυρετό, ήρθε, ψήφισε, πλήρωσε τη συνδρομή της και έφυγε. Αυτό λέγεται αυτοθυσία!

Η Πρόεδρος Τασούλα Ζησάκη-Healey καλωσόρισε τα μέλη της Κοινότητας, μίλησε για τις δραστηριότητες της Κοινότητας (εορτασμούς εθνικών γιορτών, Κάλαντα και Χριστουγεννιάτικο Πάρτι για τα παιδιά και γονείς της Κοινότητας, Συναυλία αφιερωμένη στο έργο του Μίκη Θεοδωράκη, κλπ. Υπογράμμισε ότι μετά τους περιορισμούς λόγω πανδημίας, η Κοινότητά μας ξεκίνησε πολύ δυναμικά και αυτό οφείλεται στον ενθουσιασμό των δασκάλων μας, της Κατερίνας Σπάλα, της Βιργινίας Μπούτα, της Νικολέτας Σπάλα και της Έλλης Αλωνεύτου. Όπως ξέρουμε η οργάνωση των εθνικών μας γιορτών, θέλει πολλή δουλειά και τα παιδιά του χορευτικού εάν και εργάζονται και είναι νέοι γονείς με ένα είτε δύο μικρά παιδιά, οι γονείς και οι δασκάλες κάνουν το παν για να πραγματοποιούνται οι γιορτές μας σε

υψηλό καλλιτεχνικό επίπεδο. Αυτό το είδαμε στον εορτασμό της επετείου της 28ης Οκτωβρίου 1940, στα Κάλαντα που είπαν τα παιδιά στην Πρεσβεία της Ελλάδας και της Κύπρου, στο Χριστουγεννιάτικο Πάρτι για παιδιά και γονείς και σίγουρα και στα μαθήματα ελληνικής και τσεχικής γλώσσας. Σκέτη αφοσίωση!

Η Πρόεδρος επισήμανε ότι το περιοδικό της Κοινότητας, το μόνο περιοδικό στα ελληνικά στην Τσεχία, έβγαινε στην ώρα του παρά τους περιορισμούς λόγω πανδημίας και ότι από το 2023 το περιοδικό βγήκε και θα βγαίνει κάθε 4 μήνες, δηλαδή 4 τεύχη το χρόνο λόγω οικονομικών περιορισμών των επιδοτήσεων από το Υπουργείο Πολιτισμού της Τσεχίας (λόγω οικονομικής κρίσης!). Από το 2024, η Συντακτική Επιτροπή έχει και δύο καινούργια μέλη: Τασούλα Ζησάκη-Healey (Συντάκτης), Βιργινία Μπούτα (νέο μέλος), Μιχάλης Λάσο, Αλέξανδρος Τζιώκας (νέο μέλος) και Κατερίνα Μπόσκοβα (γραφίστας). Ο Αλέξανδρος Τζιώκας ετοιμάζει και τη νέα μας σελίδα στον ιστότοπο της Κοινότητας, σε μοντέρνο στυλ του 21ου αιώνα και μαζί με άλλα δύο παιδιά (IT) και τη σελίδα της Βιβλιοθήκης της Κοινότητας. Η Πρόεδρος επισήμανε ότι όλα τα μέλη του ΔΣ και του π. Καλημέρα (εκτός από τη

Η Βιολέτα Καρανίκου κόβει την πίτα και η Γιαννούλα Βαρελά βοηθάει...

γραφίστα) δουλεύουν αφιλοκερδώς για το περιοδικό Καλημέρα, για το χορευτικό, για τη χορωδία, για την οργάνωση εκδηλώσεων, για την ιστοσελίδα στο φβ και τον ιστότοπο της Κοινότητας. Είναι αλήθεια ότι για το χορευτικό 'ούτε νερό δεν τους προσφέρουμε!!!' Αλλά όπως μας είπαν τα παιδιά 'πίνουμε από τη βρύση, οπότε δεν χρειαζόμαστε τίποτα άλλο'. Η Ανδρονίκη Σπάλα-Ποντλάχοβα μίλησε για τα οικονομικά της Κοινότητας, για τις επιδοτήσεις που παίρνουμε και που λιγοστεύουν, για τις γιορτές στο Μπέλβεντερε που δύσκολα θα μπορέσουμε να ανταποκριθούμε οικονομικά (το ενοίκιο είναι 45.000 κορώνες!). Η ίδια και τα παιδιά θα προσπαθήσουν να βρουν άλλες αίθουσες για τις γιορτές μας.

Η Κατερίνα Σπάλα μίλησε για τα ελληνικά και τσεχικά μαθήματα. Φέτος δεν είχαμε τμήμα αρχαρίων διότι δεν υπήρχε ενδιαφέρον. Αλλά τα τμήματα των τσεχικών μαθημάτων καθώς και των τμημάτων των μικρών μας μαθητών καλωσόρισαν πολλούς μαθητές. Η Κατερίνα μίλησε για τις

επόμενες εκδηλώσεις, **το Αποκριάτικο Πάρτι στις 25 Φεβρουαρίου και το Πάρτι για τους μαθητές μας στις 15 Ιουνίου**. Επισημάνει ότι τα διδασκτρα μαθημάτων για τα μέλη της Κοινότητας είναι 3.300 κορώνες και για τα μη μέλη 3.800 κορώνες. Επίσης, τόνισε ότι οι δασκάλες πληρώνονται από τα διδασκτρα. Η Κατερίνα κάλεσε τη δασκάλα μας Βιργινία Μπούτα να μιλήσει για τα νέα προγράμματα που προσφέρει η Κοινότητα όπως η Μουσικοκινητική, το Εργαστήρι για τα παιδιά. Η Βιργινία μίλησε για τα προγράμματα αυτά και από ότι φαίνεται υπάρχει αρκετό ενδιαφέρον! Η Ναυσικά Νικολαΐδου μας μίλησε για το Παιδικό Θέατρο και τι ακριβώς θα κάνουν τα παιδιά.

Επίσης, η Κατερίνα μίλησε για το χορευτικό (ο Μιχάλης εάν και ήταν παρόν, έπρεπε να δουλεύει για την εταιρία που εργάζεται κι αυτή την ημέρα με τον υπολογιστή του!), το οποίο έχει 20 άτομα, κάνει πρόβες **κάθε Παρασκευή από τις 18:30 μέχρι 20:30 στο Σπίτι Εθνικών Μειονοτήτων, Vocolova 3, Pra-**

ha 2. Για τις επόμενες παραστάσεις του χορευτικού μας, θα δείτε την ανακοίνωση στο φβ της Κοινότητας (π.χ. Τρίφων Ζαρεζαν, γιορτή του κρασιού όπου θα παρουσιαστούν χορευτικά συγκροτήματα από τα Βαλκάνια, Αυστρία και σίγουρα το δικό μας, η Ακρόπολις!). Τελείωσε με μια πρόταση να κάνουμε κάτι για τα βιβλία που έχουμε στην Κοινότητα. Μία δανειστική βιβλιοθήκη. Ο Αλέξανδρος Τζιώκας αμέσως πρότεινε τις υπηρεσίες του και μετά βρήκε και άλλα δύο παιδιά του IT που θα μας βοηθήσουν να οργανώσουμε τη βιβλιοθήκη μας, η οποία έχει αρκετά βιβλία για όσους που ακόμα διαβάζουν!

Η Εφορευτική Επιτροπή (Γιάρομιρ Πέτελικ, Μαρία Χινοπώρου και Έλλη Αλωνεύτου) ξεκίνησε τη δουλειά της σ' αυτό το σημείο πριν να κόψουμε την Πίτα 2024 της Κοινότητάς μας. Μοίρασε τα ψηφοδέλτια, μέτρησε τις ψήφους και ανακοίνωσε τα αποτελέσματα. Το νέο ΔΣ εξέλεξε την Πρόεδρο και χρέωσε το κάθε μέλος με τις υποχρεώσεις του για τα επόμενα τρία χρόνια.

Η Πρόεδρος ανακοινώνει τα αποτελέσματα...

25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΤΙ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ

Καλωσορίσαμε τους γονείς και τα παιδιά στο Σπίτι Εθνικών Μειονοτήτων, Vocolona 3, Praha 2. Η δασκάλα μας, Βιργινία Μπούτα με την Τασούλα Ζησάκη-Healey, Πρόεδρος της ΕΚ Πράγας ήρθαν νωρίτερα για να κάνουν τις τελευταίες προετοιμασίες. Δεν άργησαν να έρθουν και η Αντιπρόεδρος και Ταμίας της Κοινότητας, Ανδρονίκη Σπάλα-Ποντλάχοβα με τα δύο εγγόνια της

και νά μας και η Υπεύθυνη εκμάθησης ελληνικής και τσεχικής γλώσσας του Διοικητικού Συμβουλίου, Κατερίνα Σπάλα, φορτωμένη με αναψυκτικά, κρασί και καναπεδάκια, προσφορά της Προέδρου, η οποία αυτή τη μέρα γιόρτασε τα 75 της χρόνια μαζί με τη μικρούλα Δάφνη Σπάλα, η οποία γιόρταζε τα 3 της χρόνια! Τα παιδιά και οι γονείς μας ευχηθήκανε χρόνια πολλά και υγεία.

Η Βιργινία Μπούτα είχε ετοιμάσει και το πρόγραμμα του πάρτι. Τα παιδιά παίζανε, χορέψανε, τραγουδίσανε, φάγανε τα γλυκά τους, όλοι απολαύσανε τα σπανακοπιτάκια, τυροπιτάκια, τις τούρτες... Είχαμε ένα πλούσιο τραπέζι, το οποίο ετοιμάσανε οι γονείς. Τους ευχαριστούμε. Ναι, οι γονείς ήταν παντού, βοηθήσουν εκεί που χρειαζότανε βοήθεια.

Ήταν ένα εξαιρετικό πάρτι, στο οποίο

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ήμασταν όλοι εκεί - μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, γονείς, γιαγιάδες, παππούδες, μέλη της Κοινότητας που ήρθαν να απολαύσουν μια ατμόσφαιρα γεμάτη με τις χαρούμενες φωνούλες των παιδιών μας. Η λαλιά ήταν ελληνική καθώς και η

ατμόσφαιρα...

Και πάλι, θέλω να ευχαριστήσω όλους τους γονείς, γιαγιάδες και παππούδες για την υποστήριξη της εκδήλωσης αυτής. Θέλω να ευχαριστήσω τις ακούραστες δασκάλες μας Βιργινία Μπότα και Κατερίνα Σπάλα για

τη διοργάνωση και όλα τα γλυκά παιδάκια μας που μας κάνανε τόσο ευτυχισμένους με τις χαρούμενες φωνούλες τους. Μας εντυπωσίασε και η καλή τους πειθαρχία. Ναι, πειθαρχούνε διότι αγαπάνε τη δασκάλα τους.

Η Βιργινία με παιδάκια...

28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΓΑΣ

Η Ελληνική πολιτιστική κληρονομιά, η ανακάλυψη και η διατήρησή της

Διοργανωτές: το Εθνικό Μουσείο της Πράγας και το Λύκειο Na vitezne plani (στο Λύκειο αυτό διδάσκεται η ελληνική γλώσσα) υπό την αιγίδα του Πρέσβη της Ελλάδας στην Τσεχία, κ. Αθανασίου Παρέσογλου και με χορηγούς από την ελληνική πλευρά το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης στην Πράγα και το ελληνικό εστιατόριο 'Αγορά'.

Μετά τους χαιρετισμούς από τον Διευθυντή του Μουσείου, του Πρέσβη της Ελλάδας, της Διευθύντριας του Σχολείου, το Συνέδριο ξεκίνησε με την παρουσίαση του θέματος της Δρ. Κατερίνας Τζανακάκη, Αναπληρωτής Διευθύντριας του Τμήματος Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Χανίων, Κρήτης 'Ποια είναι η απώλεια ταυτότητας

ενός αρχαιολογικού χώρου και ποιες οι επιπτώσεις στην πολιτική κληρονομιά'. Η Δρ. Τζανακάκη αναφέρθηκε σε αρκετά αρχαιολογικά αντικείμενα που 'χάσανε την πατρίδα τους' και βρεθήκανε στα ξένα είτε σε μουσεία είτε σε ιδιωτικές συλλογές (κλεμμένα, αγορασμένα, κ.λπ.). Θέλει πολλές φορές δεκαετίες για να βρεθούν και να επιστραφούν στην πατρίδα τους.

Ο Κωνσταντίνος Σπυρόπουλος, Διευθυντής του Εκπαιδευτικού Ινστιτούτου Ντοκιμαντέρ Ιστορίας μας ξενάγησε στην Αρκαδία 1900, Σαμπάνια της Ανατολής. Αρκετοί από εμάς δεν γνωρίζαμε ότι η Αρκαδία παρήγαγε όχι μόνο καλά και γνωστά κρασιά, αλλά και σαμπάνια, βραβευμένη σε πολλές εκθέσεις του Παρισιού, Σικάγο, κ.ά. Η προβολή του ντοκιμαντέρ Αρκαδία 1900, Σαμπάνια της Ανατολής καθώς και η ενδιαφέρουσα ιστορία της σαμπάνιας της Αρκαδίας μας έκανε περήφανους ότι και η Ελλάδα έχει τη δική της εξαιρετική σαμπάνια, την οποία είχαμε την ευκαιρία να την δοκιμάσουμε

Δρ. Κ. Τζανακάκη

Κ. Σπυρόπουλος

στη δεξίωση με ελληνικές λιχουδιές, σαμπάνια και κρασί.

Από τον καθηγητή Pavel Titz, Επιμελητή της Συλλογής Αρχαιοτήτων του Εθνικού Μουσείου, μάθαμε ότι το Εθνικό Μουσείο 'με λίγα λόγια δεν έχει τέτοια συλλογή' και ότι 'κάποτε υπήρχε μία συλλογή, η οποία έκανε φτερά στο Βερολίνο'. Το Εθνικό Μουσείο, όμως, έχει προγραμματίσει να φτιάξει ένα χώρο, με μοντέρνα ψηφιακή τεχνολογία, στην οποία ο επισκέπτης θα μπορεί να 'ζήσει' την καθημερινότητα των αρχαίων, των απλών ανθρώπων της αρχαιότητας συμπεριλαμβάνοντας την Κύπρο, την Ελλάδα, τη Ρώμη, κ.ά. Ήταν ένα πολύ ενδιαφέρον συνέδριο.

Ο καθηγητής Pavel Titz κλείνει το επίσημο μέρος του Συνεδρίου

6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2024 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΝΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΒΙΒΙΑΝ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ-ΠΛΟΥΜΠΗ

Η ΕΚ Πράγας σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ελλάδας στην Τσεχία είχαμε την τιμή να φιλοξενήσουμε τη συγγραφέα Βίβιαν Αβρααμίδου-

Πλούμπη στο Σπίτι Εθνικών Μειονοτήτων, έδρα της ΕΚ Πράγας. Ο Πρόεδρος της Ελλάδας, κ. Αθανάσιος Παρέσσογλου στον χαιρετισμό του

μίλησε για το βιβλίο της Βίβιαν και η Τασούλα Ζησάκη-Healey, Πρόεδρος της ΕΚ Πράγας, καλωσόρισε τη Βίβιαν και τους συμμετέχοντες στην εκδήλωση με τις δικές της εντυπώσεις από την κατεχόμενη Αμμόχωστο, τη Βασιλεύουσα της Κύπρου, που εδώ και πενήντα χρόνια κατοχής από την Τουρκία, παραμένει βουβή, πονεμένη, σιωπηλή. Μια σιγή της ντροπής! Εδώ και πενήντα χρόνια ακόμα να βρεθεί μια λύση στο Κυπριακό, ακόμα να ζούνε οι πρόσφυγες, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, με την ελπίδα της επιστροφής στα σπίτια τους, στις πόλεις που γεννηθήκανε, μεγαλώσανε, παντρευτήκανε, κάνανε οικογένειες. Στις πόλεις που δεν γνώρισαν τα παιδιά και εγγόνια τους! (Περισσότερα στη στήλη Από την Πράγα)

24 ΜΑΡΤΙΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 ΣΤΟΝ ΙΝ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΑ 5

Χρόνια πολλά Ελλάδα!

Μετά τη Θεία Λειτουργία ακολούθησε Δοξολογία για τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και την Επέτειο της 25ης Μαρτίου όπου μίλησε ο Πρόεδρος της Ελλάδας, κ. Αθανάσιος Παρέσσογλου για τους αγώνες του λαού μας για μια ανεξάρτητη Ελλάδα.

Κάποιοι από εμάς προσευχηθήκαμε και για τους αδικωμένους πολίτες της Μόσχας στο θέατρο Κρόκου, θύματα μιας βάρβαρης τρομοκρατικής επίθεσης. Το πένθος του ρωσικού λαού είναι και δικό μας πένθος! Συλλυπητήρια σε όλες τις οικογένειες που χάσανε τα παιδιά τους, συγγενείς και φίλους στο Κρόκου της Μόσχας. Κουράγιο και δύναμη, Μόσχα!

Το Σάββατο 23 Μαρτίου, πραγματοποιήθηκε μνημόσυνο στην εκκλησία με προσευχές για τα θύματα της επίθεσης. Ο πόνος των συγγενών

είναι και δικός μας πόνος...

Μετά τη Δοξολογία γιορτάσαμε στον κήπο με νηστίσιμα εδέσματα

προσφορά των καλών κυριών της ενορίας.

Χρόνια πολλά, με υγεία και ευτυχία!

9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΑΛΣΙΝΟ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΑ: Η ΠΛΗΓΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ

Μια Λογοτεχνική Συνάντηση με Έντονες Εντυπώσεις

Η Ελληνική κοινότητα της Πράγας φιλοξένησε μια συναρπαστική συζήτηση

με τον συγγραφέα Κωνσταντίνο Αλσινό στο γνωστό και αγαπημένο “Globe bookstore & cafe”. Η αφορμή αυτής της συνάντησης ήταν η παρουσίαση

του νέου του βιβλίου με τίτλο “Η Πληγή Του Κόσμου”. Η εκδήλωση ήταν γεμάτη από συναισθηματικές στιγμές και βαθιές συζητήσεις για

το έργο και τις ιδέες του συγγραφέα. Αποσπάσματα από το βιβλίο διάβασαν με ενθουσιασμό η Μαρία Γκολιομύτη

και ο Γιώργος Μαθιουδάκης, προσφέροντας μια ζωντανή εικόνα του κόσμου που δημιούργησε ο Αλσινός

μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του. Η παρουσίαση συντονίστηκε με από τη θεατρολόγο Βάσια Μπαντίου. Η παρουσίαση έγινε με την υποστήριξη δύο σημαντικών οργανισμών, των “Prague Actors & Filmmakers” και του “Sound Cast Studio”, όπου ανέδειξαν τη σημασία αυτής της συνάντησης για τον πολιτισμό και τη λογοτεχνία. Οι εντυπώσεις από το κοινό ήταν εξαιρετικά θετικές, με πολλούς να εκφράζουν τον ενθουσιασμό τους για το έργο του συγγραφέα και την εμπειρία της συνάντησης. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την αξία της λογοτεχνίας στη σύγχρονη κοινωνία και τη δύναμη που έχει να συνενώνει ανθρώπους από διαφορετικά μέρη του κόσμου. Η συνάντηση με τον Κωνσταντίνο Αλσινό αποτελεί μια ακόμα απόδειξη ότι η λογοτεχνία είναι μια πηγή έμπνευσης και αναζήτησης για την αλήθεια και την ανθρώπινη εμπειρία.

Η παρουσίαση στο “Globe bookstore & cafe”

13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Η Ελληνική Κοινότητα γιόρτασε την επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821.

Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας μας χαιρέτησε αναφέροντας στην συμβολή του κυπριακού λαού στον αγώνα για ελευθερία και ανεξαρτησία

της Ελλάδας. Ο Πρόεδρος της Ελλάδας δυστυχώς δεν μπόρεσε να παραβρεθεί λόγω γρίπης.

Την παράσταση κλέψανε οι μικροί μαθητές του τμήματος ελληνικής γλώσσας με την ακούραστη δασκάλα τους Βιργινία Μπούτα.

Και το χορευτικό συγκρότημά μας ‘ανταγωνίστηκε’ με τους καινούργιους χορούς από την περιοχή της Κοζάνης! Ευχαριστούμε παιδιά!

Μπράβο και στην ορχήστρα μας - καινούργιο πρόγραμμα με μουσική

και τραγούδια για το αθάνατο '21!
Ευχαριστούμε τους γενναϊόδωρους
χορηγούς μας που είναι πάντα στο
πλευρό μας:

Greece Tours - Βασίλη και Ανθούλα
Πανάτση

Ελληνικό Εστιατόριο 'Όλυμπος' -
οικογένεια Νεδέλκου

Zavalianis Sweet - Γιάννης
Ζαβαλιάνης

Manifesto Holy Pasta - Βασίλης
Παπαχαραλάμπους

Manifesto Yiaiya - Βασίλης
Γιαλαουζίδης

Τασούλα Ζησάκη-Healey - βιβλία

Ευχαριστούμε τα ακούραστα
μέλη του ΔΣ για την διοργάνωση
της γιορτής μας. Ευχαριστούμε
όλους τους γονείς, παππούδες
και γιαγιάδες για την στήριξη και
βοήθεια που μας προσφέρουν σε
κάθε εκδήλωσή μας. Ευχαριστούμε
τις δασκάλες μας Κατερίνα Σπάλα
και Βιργινία Μπούτα για 'ΟΛΑ! Και
σίγουρα τον Αντώνη Πατούνη για
τις επαγγελματικές φωτογραφίες
και βιντεάκια από τη γιορτή. Χίλια
ευχαριστώ, Αντώνη!

Στιγμιότυπα από τη γιορτή:

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΝΤΡΟΠΗΣ ΒΙΒΙΑΝ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ-ΠΛΟΥΜΠΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΝΤΡΟΠΗΣ ΒΙΒΙΑΝ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ-ΠΛΟΥΜΠΗ

Στις 6 Μαρτίου 2024 στο Σπίτι Εθνικών Μειονοτήτων η Βίβιαν Αβρααμίδου-Πλούμπη παρουσίασε το εξαιρετικό βιβλίο της 'Της Ντροπής'. Η Βίβιαν ξεκίνησε με μία σύντομη ιστορική αναδρομή αφιερωμένη στην ελληνική γλώσσα και στην κυπριακή διάλεκτο. Ακολούθησε και η περιγραφή της Αμμοχώστου πριν και μετά την εισβολή της Τουρκίας το 1974 και τις δικές της αναμνήσεις από την αγαπημένη της πόλη, όπου γεννήθηκε και την οποία αναγκάστηκε να εγκαταλείψει στα 15 της χρόνια. Όταν το 2020 'ο τουρκοικός στρατός έστρωσε ένα λεπτό στρώμα από άσφαλτο σε δύο κεντρικούς δρόμους της πόλης, σαν μαύρο χαλί, και με κόκκινες κορδέλες όρισε αυστηρά τα βήματά μας, τα βήματα μιας ψεύτικης επιστροφής... Κι εμείς, οι παλιοί της κάτοικοι που τις μέρες της εισβολής αναγκαστήκαμε να φύγουμε με μια κουβέρτα κι ένα παγούρι νερό, περνάμε ξανά και ξανά τους δύο δρόμους, ανάμεσα στα κουφάρια των σπιτιών

μας, ψάχνοντας απεγνωσμένα κάποιο σημάδι από τα νιάτα μας.” (σελ. 11, Της Ντροπής).

Η συγκίνηση μεγάλη! Αρκετοί δακρύσαμε... Διότι κι εμείς κουβαλάμε αναμνήσεις της αναγκαστικής πολιτικής προσφυγιάς για πάνω από 30 χρόνια με εκείνο το 'Και του

χρόνου στην Πατρίδα! Εμείς, τελικά, επιστρέψανε... Πότε θα επιστρέψουν στις εστίες τους οι κύπριοι πρόσφυγες, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι; Στο βιβλίο της 'ΤΗΣ ΝΤΡΟΠΗΣ', οι 73 μικρές βαρυσώτικες ιστορίες μας μιλάνε για χαρούμενες αναμνήσεις, για πονεμένες αναμνήσεις, για το Βαρώσι (Αμμόχωστο), 'η πόλη με τις πιο όμορφες αμμουδερές παραλίες του νησιού. Εκεί που γεννιέται ο ήλιος. Εκεί που κάποτε δοξάστηκε η Σαλαμίνα του Τελαμώνιου Τεύκρου, η Έγκωμη μετά, κι αργότερα η Αρσινόη' και κλείνει ο Πρόλογος του βιβλίου: 'Της ντροπής' ονομάσαμε τη συλλογή αυτών των μικρών μου διηγημάτων, που γράφτηκαν από τον Οκτώβριο του 2020 έως τον Μάρτιο του 2022. Ντροπή για την ανελέητη τουρκοική κατοχή, ντροπή για την ατιμώρητη προδοσία που προσηγήθηκε, ντροπή ακόμα για το άλυτο πρόβλημα, που τόσα χρόνια απορρίπτουμε, αφήνοντας το μισό μας νησί σε ξένα χέρια και τις πληγές μας ανοιχτές να κακοφορμίζουν. Της ντροπής'.

Η Βίβιαν υπογράφη τα βιβλία που αγοράσαμε. Εκτός από το βιβλίο 'Της ντροπής', είχαμε την ευκαιρία να αγοράσουμε και το βιβλίο της 'Ανεμόεσσα' (στα ελληνικά και τσέχικα).

Ευχαριστούμε όλους και όλες που δείχνανε ενδιαφέρον και συμμετείχαν στην παρουσίαση του βιβλίου. Ευχαριστούμε τους διοργανωτές: τον Πρόεδρο της Ελλάδας, κ. Αθανάσιο Παρέσολο (η πρωτοβουλία ήταν δική του!), την ακούραστη Κατερίνα Σπάλα, την ακούραστη Κική Κυρέζη, την δασκάλα μας Βιργινία Μπούτα, τον Γιώργο Καρακάννα. Οικονομική υποστήριξη: Τασούλα Ζησάκη-Healey και Robin Healey.

Έργα της Βίβιαν:

«Όταν θα πέσουν τα μαύρα», 2004 (Κρατικό βραβείο μυθιστορήματος από την Κυπριακή Δημοκρατία (Μετάφραση στα τσέχικα και στα ρουμάνικα από τον εκδοτικό)

«Η ψυχή του χρυσού», 2009, Τρίτο βραβείο ανέκδοτων έργων στον ετήσιο διαγωνισμό της Πανελλήνιας Ένωσης Λογοτεχνών

«Στο αδιέξοδο», 2011, Συμπεριλήφθηκε στη βραχεία λίστα για το κρατικό βραβείο μυθιστορήματος από την Κυπριακή Δημοκρατία.

«Προσωπεία περικείμενοι», 2012 - Απέσπασε έπαινο στον ετήσιο διαγωνισμό ανέκδοτων έργων για το 2010, από την Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών. Συμπεριλήφθηκε στη βραχεία λίστα για το κρατικό βραβείο μυθιστορήματος από την Κυπριακή Δημοκρατία.

«Μέλι για την κυρά», 2013.

Συμπεριλήφθηκε στη βραχεία λίστα για το κρατικό βραβείο μυθιστορήματος από την Κυπριακή Δημοκρατία.

«Στο ρήγμα του χρόνου», 2014. Συμπεριλήφθηκε στη βραχεία λίστα για το κρατικό βραβείο μυθιστορήματος από την Κυπριακή Δημοκρατία.

«Ανεμόεσσα και άλλες ιστορίες κάτω

από τα οικοσώμα της Πράγας», 2015. Συμπεριλήφθηκε στη βραχεία λίστα για το κρατικό βραβείο διηγήματος από την Κυπριακή Δημοκρατία.

«Γκαίρλιτς», 2017

«Η σιωπή μιας αιχμαλωσίας», 2023

Βιογραφικό της Βίβιαν

Η Βίβιαν Αβρααμίδου-Πλούμπε γεννήθηκε το 1958 στην Αμμόχωστο της Κύπρου. Μετά την τούρκικη εισβολή το 1974 και την κατάληψη της πόλης της, έζησε στην Αθήνα και στην Πράγα της Τσεχίας. Σπούδασε Οικονομικά στην Αθήνα και Στατιστική στο Seattle των ΗΠΑ. Από το 2001, εργάζεται στην Πράγα μαζί με τον σύζυγό της στην προσωπική τους κατασκευαστική εταιρεία. Έχει γράψει οχτώ μυθιστορήματα και δύο συλλογές διηγημάτων. Το πρώτο της μυθιστόρημα βραβεύτηκε με το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας της Κύπρου, δύο άλλα τιμήθηκαν από την Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών,

ενώ τα υπόλοιπα περιλήφθηκαν στη βραχεία λίστα για Κρατικό Βραβείο της Κύπρου. Έργα της μεταφράστηκαν στα τσέχικα, ρουμάνικα και τούρκικα, αγγλικά.

73 μικρές ιστορίες περιλαμβάνει η συλλογή με τίτλο «Της ντροπής» που όλες αναφέρονται στην Αμμόχωστο· την πόλη που βρίσκεται στο ανατολικότερο σημείο της Κύπρου, καταλυμένη από την τούρκικη στρατιωτική εισβολή του 1974, βιασμένη λεηλατημένη, αλυσοδεμένη. Από το 2020, όταν η Τουρκία επέτρεψε την είσοδο σε συγκεκριμένους δρόμους της πόλης, οι παλιοί της κάτοικοι φάχνουν να βρουν στα συντρίμια την παλιά τους ζωή. Η συγγραφέας,

πολίτης κι εκείνη αυτού του τραγικού τόπου, αφήνει σκέψεις και αναμνήσεις να γίνουν λέξεις, ιστορίες κι τις αφήνει να πετάξουν ελεύθερα πάνω από την πόλη· κάποτε ακούγονται σαν κραυγές πόνου, άλλοτε σαν νανούρισμα, σαν τα παραμύθια που μας λέγανε στα παιδικά μας χρόνια, κι άλλοτε πάλι, σαν μικρές ευχές, αν μπορούσε ποτέ να γυρίσει ο χρόνος πίσω. Να πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Όλα όσα προηγήθηκαν κι όλα όσα ακολούθησαν εκείνη την εισβολή, ήταν, λέει η συγγραφέας, μια μεγάλη ντροπή.

Συνέντευξη της Βίβιαν στην εφ. Φιλελεύθερος σχετικά με το βιβλίο της 'Της Ντροπής' (<https://www.philenews.com/politismos>)

Βίβιαν Αβρααμίδου Πλούμπε: Το Βαρώσι, είναι το δικό μου Saudade

Οι προσωπικές μνήμες της Βίβιαν Αβρααμίδου Πλούμπε, αλλά και οι φωτογραφίες φίλων της από την

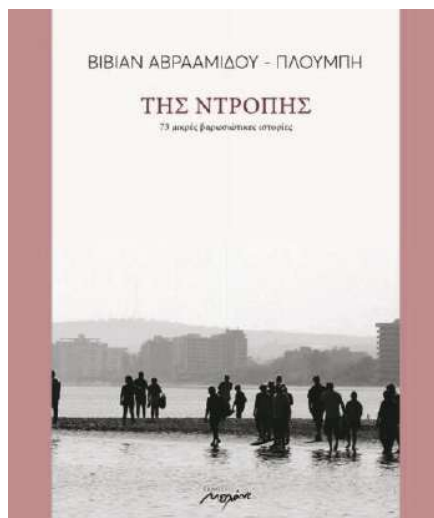
πόλη, αποτέλεσαν τη μαγιά για τις 73 βαρωσιώτικες ιστορίες στο νέο της βιβλίο «Της Ντροπής». Ένα βιβλίο

που κοιτάει την Αμμόχωστο στα μάτια.
— Γιατί δώσατε τον τίτλο «Της Ντροπής» στο νέο σας βιβλίο;

Είναι, βέβαια, ομότιτλο με ένα από τα διηγήματα που συμπεριλαμβάνονται στο βιβλίο, όμως... ένα βιβλίο που κοιτάει την Αμμόχωστο στα μάτια, πώς αλλιώς θα μπορούσε να τιλοφορηθεί; Για μια Κερκόπορτα που κρατήσαμε ανοιχτή· για την ατιμωρησία των εγκληματιών, για τα χρόνια που χάσαμε άσκοπα στον βωμό των διαπραγματεύσεων, για τους δήθεν στόχους που σημαδεύαμε πάντα με ασφαίρα πυρά· για την αποκοίμιση του κόσμου, τις λάθος στροφές, τις ασυγχώρητα εγκληματικές αποφάσεις. Για όλα αυτά που κρατάνε το Κυπριακό για τόσα χρόνια δεμένο χειροπόδαρα και την Αμμόχωστο πάντα κάτω από ένα αδιανόητο καθεστώς, το μόνο που ταιριάζει να πει κανείς, είναι ΝΤΡΟΠΗ.

– Τι είναι για σας το Βαρώσι;

Θα έλεγα μονολεκτικά «η πατρίδα μου». Δεν αρκεί όμως σε όσους δεν έχασαν τον τόπο τους, για να κατανοήσουν αυτό που έχω στο μυαλό μου. Οι Πορτογάλοι έχουν μια υπέροχη λέξη που το αποδίδει. Λένε «saudade» και εννοούν τη νοσταλγία για κάτι αγαπημένο που χάθηκε, κάτι που αναζητά με πάθος η καρδιά μας· σ' αυτό που γυρνάει ξανά και ξανά η σκέψη μας, αυτό που λιώνει την ψυχή μας, που αποσυνθέτει το είναι μας. Παράλληλα όμως, είναι και η επιθυμία για όλα αυτά που δεν προλάβουμε να ζήσουμε, που χάθηκαν πριν ακόμα γεννηθούν. «Saudade» για το πριν και το μετά· για το μετερίζι που μας

γκρέμισαν. Το Βαρώσι, η μήτρα που μας γέννησε, είναι το δικό μου Saudade.

– Ποια είναι πιο δυνατή ανάμνηση που έχετε από την πόλη;

Μια μέρα με δυνατό αέρα, που έκανε τις κρεμαστές πινακίδες πάνω από τα μαγαζιά να τριζουν, σήκωνε καπέλα αφήνοντας κεφάλια ξέσκεπα, καμπαρτίνες ν'ανεμίζουν, μπουγάδες στα σχοινιά να πολεμάνε να ξεφύγουν από τα μανταλάκια, τις ομπρέλες να γυρνάνε ανάποδα και τα σκουπιδάκια στον δρόμο να μαζεύονται στις γωνίες των κτηρίων και να στροβιλίζονται σ' έναν άγριο χορό. Κι εγώ... κι εγώ να κατηφορίζω με κόπο τη Δημοκρατίας κόντρα στον άνεμο, και να βλέπω το κορμί μου στις βιτρίνες του Curiosity shop να λυγίζει στα δυο και τα δάκρυα να πλημμυρίζουν τα μάτια μου. Η πιο

δυνατή ανάμνηση. Ή πάλι... μπορεί και να 'ταν εφιάλτης.

– Γιατί λέτε πως άλλοι δώσανε πνοή σ' αυτά τα διηγήματα;

Έχω πει πως αυτά τα διηγήματα δεν τα έγραψα μόνη. Και κατά ένα τρόπο είναι αλήθεια. Τα εμπνεύστηκα μέσα από τις φωτογραφίες που τράβηξαν από την πόλη μας οι φίλοι μου. Κοιτάζοντας τις λεπτομέρειες στα χαλάσματα που κατάφεραν να εγκλωβίσουν με τον φακό τους, οι φωτογραφίες άρχισαν να μου μιλάνε. Άρχισαν να με πηγαίνουν πίσω στον χρόνο, δίπλα στον χώρο και μπροστά στις ευθύνες μας και τις αναληψίες των πολιτικών μας. Και η φωνή που άκουγα ήταν άλλοτε των φίλων μου, άλλοτε των αγαπημένων μας που έφυγαν στο πέρασμα του χρόνου, κι άλλοτε, του δεκαπεντάχρονου εαυτού μου. Αυτές οι φωνές είναι που στη συνέχεια χαραχτήκαν και γέμισαν τις άσπρες σελίδες, γράμμα το γράμμα, λέξη τη λέξη, χτύποι άρρυθμοι της πληγωμένης μας καρδιάς.

– Είναι αλήθεια ότι σε κάθε βιβλίο που διαβάσετε ψάχνετε για την πόλη που δεν προλάβετε να χαρείτε;

Την έχω αναστηλώσει πολλές φορές την πόλη μας, ναι. Σήκωσα τις γκρεμισμένες πέτρες, έντυσα ξανά το εσωτερικό των σπιτιών μας, έβαψα με χρώμα τις γειτονίες μας. Φτάνει στο κείμενο που διαβάζω να μυρίσω το γιασεμί, ν' ακούσω τα κύματα να σκάνε στην άμμο και τις μπουρούδες των πλοίων να ανακοινώνουν τον ερχομό τους.

ΧΟΡΩΔΙΑ: ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Της Βιργινίας Μπούτα, δασκάλα της ΕΚ Πράγας

Κ: Η Βιργινία, η δασκάλα των παιδικών τμημάτων ελληνικής γλώσσας της ΕΚ Πράγας είναι μέλος της Σύntαξης του περιοδικού μας. Θα προσφέρει τακτικά άρθρα της στο περιοδικό μας. Την ευχαριστούμε και είμαι βέβαια ότι οι αναγνώστες μας θα τα διαβάζουν με ενδιαφέρον. (ΤΖΗ)

Η χορωδία, ως μορφή μουσικής έκφρασης, έχει μια πολύ ενδιαφέρουσα ιστορία που χρονολογείται αιώνες πίσω. Από την αρχαία Ελλάδα, όπου οι χορωδίες χρησιμοποιούνταν σε θρησκευτικά και κοινωνικά γεγονότα,

μέχρι τον μεσαίωνα με τις χορωδίες των γρηγοριανών μελών* στην εκκλησία, η χορωδία συνέχισε και συνεχίζει να εξελίσσεται. Ετυμολογικά η λέξη χορωδία προέρχεται από τις αρχαιοελληνικές λέξεις χορός + ὥδή (τραγούδι), [choir, Middle English: quire, French: chœur, Λατινικά: chorus] (Oxford English Dictionary, s.v. “choir | quire (n.)”). Από τα πρώτα στάδια εμφάνισης και ανάπτυξης του πολιτισμού, οι αρχαίοι Έλληνες έδιναν τεράστια σημασία στην χορευτική πράξη και ως κινητική δεξιότητα αλλά

και ως συνολική τέχνη, όπως συναντάτε στο αρχαίο δράμα. Η γέννηση του χορού ως κινητική δεξιότητα περιγράφεται ήδη από τις αρχές της κοσμολογίας του μυθολογικού κόσμου, όταν η Ρέα, η γυναίκα του Κρόνου, δίδασκε στους Κουρήτες και στους Κορύβαντες (άγρυπνοι φύλακες και ακόλουθοι του Δία) έναν ενθουσιώδη και θορυβώδη χορό ώστε να καλύψουν το κλάμα του νεογέννητου Δία και να μην αντιληφθεί ο Κρόνος τη γέννησή του (Πανάγου-Μιχαλακίχη, 2003).

Ο χορός της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας και κωμωδίας αποτελούσε αναπόσπαστο μέλος του θεατρικού έργου. Αποτελούνταν από μία ομάδα ανθρώπων, οι οποίοι ταυτόχρονα με το τραγούδι χόρευαν εκφραστικά και μιμητικά. Έτσι, ο χορός με το τραγούδι και τις κινήσεις του σώματος των χορευτών, εξέφραζε τα συναισθήματά του και συνήθως αντιπροσώπευε την κοινή γνώμη. Ενδεικτικά ο Κάρολος Κουν αναφέρει «Πρωταρχικός παράγοντας του αρχαίου θεάτρου θα είναι πάντοτε ο χορός. Νοηματικά και λεκτικά, ηχητικά και μουσικά, κινητικά και πλαστικά ο χορός διαμορφώνει το κλίμα του έργου, φωτίζει τους ήρωες και προβάλλει με το πάθος του τα μηνύματα του ποιητή» (Δελβερούδη, 2016).

Από τους αρχαίους χρόνους λοιπόν μέχρι και σήμερα η χορωδία για να αποκτήσει οντότητα προϋποθέτει τη σύμπραξη μίας ομάδας ανθρώπων, των χορωδών. Λόγω αυτής της ιδιότητάς της θεωρείται κοινωνική τέχνη. Τα μέλη της χορωδίας καλούνται να

τραγουδήσουν κάτω από τις υποδείξεις ενός μαέστρου (στο αρχαίο ελληνικό δράμα ο άνθρωπος αυτός ονομάζονταν χορηγός [χορός + ἄγω]) και έχουν έναν κοινό κώδικα συμπεριφοράς, ο οποίος κατευθύνει, οριοθετεί και εν τέλει ορίζει το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα (Μελιγκοπούλου, 2023). Υπάρχουν τέσσερις βασικοί τύποι χορωδιών ώστε να μπορούν όλοι να βρουν τον κατάλληλο χώρο να εκφραστούν τραγουδώντας και χορεύοντας - σε κάποιες από αυτές. Η μικτή χορωδία, η οποία αποτελεί τον πιο διαδεδομένο τύπο χορωδίας για ενήλικες, αποτελείται, όπως και το όνομά της μαρτυρά, από τη μίξη ενήλικων ανδρικών και γυναικείων φωνών. Όσον αφορά τους ενήλικες, μπορεί κάποιος να συναντήσει χορωδίες αποκλειστικά ανδρών ή αποκλειστικά γυναικών. Για τα παιδιά, ο τύπος της παιδικής χορωδίας αποτελείται από παιδιά 6 έως περίπου 16 ετών που δεν έχουν περάσει το στάδιο της μεταφώνησης*. Μετά τη μεταφώνησή τους οι έφηβοι μπορούν να συμμετέχουν σε χορωδίες ενηλίκων. Πολύ σημαντικό ζήτημα στις συγκεκριμένες ηλικίες είναι ο διευθυντής χορωδίας να γνωρίζει τις τεχνικές διαχείρισης της μεταφώνησης καθώς η άγνοιά του για το συγκεκριμένο ζήτημα μπορεί να αποτελέσει

αυξάνονται τα τελευταία 10 χρόνια. Τον 21ο αιώνα λόγω της ανάπτυξης της ψηφιακής τεχνολογίας συναντώνται και νέα είδη χορωδιών όπως το mash – up* και το virtual choir (εικονική χορωδία). Τέλος, μπορεί να υπάρξει κατηγοριοποίηση των χορωδιών ανάλογα με το ύψος ή το ρεπερτόριο που τραγουδούν, για παράδειγμα, παραδοσιακή χορωδία, εκκλησιαστική, τζαζ, γκόσπελ και άλλα.

Για πιο λόγο όμως είναι καλό να συμμετέχουμε σε μία χορωδία;

Όλο και περισσότερες έρευνες γίνονται γύρω από τον τομέα της επίδρασης που έχει η συμμετοχή σε μία χορωδία στην σωματική και ψυχική υγεία των χορωδών. Σωματικά, από τα σημαντικότερα οφέλη της συμμετοχής σε μία χορωδία είναι η ανάπτυξη της αυτόματης διαφραγματικής αναπνοής, η οποία αποτελεί μια υγιεινή φυσική συνήθεια και βοηθάει την καρδιά να λειτουργεί πιο ξεκούραστα αφού εισπράττει το αναγκαίο οξυγόνο (Μελιγκοπούλου, 2023). Μία μελέτη (<https://www.cmuse.org/>) του 2012 στο πανεπιστήμιο Cardiff έδειξε ότι ασθενείς με καρκίνο του πνεύμονα που υπήρξαν χορωδοί είχαν καλύτερη οξυγόνωση των πνευμόνων σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό. Ακόμη, στα σωματικά οφέλη της συμμετοχής σε μία χορωδία ανήκει και η ανακούφιση από μυϊκούς πόνους καθώς το τραγούδι (μέσα από τη σωστή στάση του σώματος) χαλαρώνει τους μύες από τυχόν ένταση και σπίξιμο, ενώ επίσης βελτιώνει τη μνήμη εμποδίζοντας την έκπτωση των γνωστικών λειτουργιών σε άτομα της τρίτης ηλικίας (Tan κ.ά, 2018). Έρευνα των Schladt κ.ά. (2017) μελέτησε και παρατήρησε ότι κατά τη διάρκεια του τραγουδιού σε μία χορωδία ελευθερώνονται ενδορφίνη, ωκυτοκίνη και κορτιζόλη. Οι συγκεκριμένες ορμόνες σχετίζονται με την αίσθηση χαράς και ευεξίας που βιώνει κάποιος καθώς και με τη μείωση των επιπέδων του άγχους και του σωματικού και ψυχικού πόνου.

Στα ψυχικά οφέλη των χορωδών συγκαταλέγονται η ενίσχυση των συναισθημάτων ευτυχίας και ευημερίας, η ανάπτυξη της ομαδικότητας και της κοινωνικότητας και η μείωση των επιπέδων στρες και κατάθλιψης (Μελιγκοπούλου, 2023).

παράγοντα αποθάρρυνσης του παιδιού να συμμετέχει συστηματικά ή ακόμη και να το οδηγήσει να εγκαταλείψει τη χορωδία (Freer & Ververis, 2011). Το senior choir, αναφέρεται σε χορωδίες με τραγουδιστές κυρίως της τρίτης ηλικίας, οι οποίες δείχνουν να

Σχολική χορωδία 27ου Δημοτικού Σχολείου Τρικάλων (λειτουργήσε εθελοντικά από τον Οκτώβριο έως και Μάιο του 2014 έπειτα από πρωτοβουλία του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων). Συμμετέχουν 45 παιδιά ηλικίας 5 έως και 12 ετών. Εδώ από τη συμμετοχή της χορωδίας στην Πανελλήνια Συνάντηση Σχολικών Χορωδιών. Φωτογραφίες από το προσωπικό αρχείο της Βιργινίας Μπούτα. Μαέστρος Βιργινία Μπούτα

Ειδικότερα για τα παιδιά, η συμμετοχή σε χορωδία βελτιώνει τις κοινωνικές δεξιότητες ενώ τα βοηθά να αναπτύξουν το αίσθημα της ευθύνης και της προσήλωσης στους κοινούς στόχους. Στηρίζει την ακουστική και εκφραστική τους εκπαίδευση προάγοντας ένα πλούσιο μουσικό περιβάλλον που συμβάλλει στην ολοκληρωμένη τους ανάπτυξη. Ενισχύει την κοινωνική τους αλληλεπίδραση, την ενσυναίσθηση και τον σεβασμό για τους άλλους.

Η συμμετοχή των παιδιών σε μία χορωδία σχετίζεται θετικά με την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και της ευεξίας ενώ βελτιώνει επίσης και την αυτοπεποίθησή τους λόγω της σκηνηκής εμπειρίας που αποκτούν (Wiggins, 2016).

Ολοκληρώνοντας, κατανοούμε ότι σύμφωνα με τα παραπάνω η χορωδία ως δραστηριότητα αποτελεί μία ιδιαίτερα ευχάριστη αλλά και υγιή συνήθεια με πολλαπλά οφέλη στην

σωματική και ψυχική υγεία των συμμετεχόντων και απευθύνεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες. Αυτό που δεν πρέπει να λησμονούμε είναι ότι μία χορωδία θα πρέπει να οργανώνεται και να διευθύνεται από επαγγελματίες μουσικούς παιδαγωγούς, γνώστες των τεχνικών της φωνητικής λειτουργίας αλλά και των παιδαγωγικών μεθόδων ώστε, η συμμετοχή στη χορωδία να εξασφαλίσει τα βέλτιστα αποτελέσματα σε όλους τους προαναφερθέντες τομείς.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΟΡΩΝ

Το γρηγοριανό μέλος είναι μία μονόφωνη μελωδία που συνοδεύει το λατινικό κείμενο της ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας κατά της διάρκεια της λειτουργίας (β' μισό 6ου αιώνα). Πήρε το όνομά του από τον πάπα Γρηγόριο Α' και αποτελεί την απαρχή της Δυτικής Ευρωπαϊκής μουσικής. Η μουσική του σημειογραφία απεικονίζει για πρώτη φορά το μουσικό κείμενο με πιστότητα και ακρίβεια ως προς το ρυθμικό και μελωδικό του στοιχείο (Μελιγκοπούλου, 2023).

Μεταφώνηση: Πρόκειται για μία βιολογική αλλαγή και των δύο φύλων (από τις πολλές που συμβαίνουν κατά τη διάρκεια της εφηβείας), που σηματοδοτεί την είσοδο ενός παιδιού στην εφηβεία και σχετίζεται με την ανάπτυξη των φωνητικών χορδών τόσο σε μήκος όσο και σε πλάτος. Αν και περίοδο μεταφώνησης περνάνε τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια, το ενδιαφέρον των περισσότερων ερευνητών έχει επικεντρωθεί στην περίπτωση των αγοριών, αφού η αλλαγή που συντελείται στη φωνή τους είναι πολύ πιο δραματική σε σχέση με αυτή των κοριτσιών (Freer & Ververis, 2011).

Το mash – up αποτελεί μια σύγχρονη συνθετική τεχνική μουσικής (κυρίως φωνητικής με οργανική συνοδεία) με τη χρήση ψηφιακών μέσων και εφαρμογών. Μελιγκοπούλου (2023).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΜΠΑΣΚΕΤ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΑ

Ήταν ένα όμορφο Σάββατο όταν ο Φίλιππος Λιάκος με κάλεσε για πρωινό καφέ στο Zavalianis Sweet στην Πράγα 6. Εκεί που πίναμε τον καφέ μας, το 'γλυκό' αυτό μαγαζί του ακούραστου Γιάννη Ζαβαλιάνη,

άρχισε να γεμίζει από νέους Έλληνες λεβέντες που δεν είχα ακόμη γνωρίσει. Ήταν τα παιδιά της ομάδας μπάσκετ, που κι αυτό δεν γνώριζα, δηλαδή ότι υπάρχει τέτοια ομάδα. Σιγά-σιγά μαζευότανε τα παιδιά αυτό το

Σάββατο όπως κάθε Σάββατο για τον πρωινό τους καφέ πριν την προπόνηση. Αποφάσισα να πάω μαζί τους να δω κι εγώ την προπόνηση... Ρώτησα τον Φίλιππο πώς και τότε οργανώθηκε αυτή η ομάδα.

Ένα μέρος της ελληνικής ομάδας μπάσκετ στην Πράγα

Φίλιππος: ‘Λοιπόν η γνωριμία με κάποια παιδιά ξεκίνησε πριν την καραντίνα στην Gribovka παίζοντας σε εξωτερικές μπασκέτες. Κάποια άλλα παιδιά έπαιζαν στο Jiřího z Poděbrad στο εξωτερικό πολύχωρο που έχει και παιδική χαρά. Μετά στη σελίδα του φβ Greeks in Prague έγινε ερώτηση αν μπορεί κάποιος να βοηθήσει να βρουν κάποια ομάδα μπάσκετ για να παίζουν στο πρωτάθλημα της Πράγας. Επικοινωνήσα μαζί τους και τους βρήκα ομάδα και έτσι τους γνώρισα. Από αυτήν την γνωριμία ανακάλυψα ότι κάποια παιδιά πήγαιναν είδη στην Aritma στην Πράγα 6, στο πάρκο Σάβρα και έπαιζαν εκεί. Μετά την καραντίνα άρχισα να πηγαίνω και εγώ. Πριν τρία χρόνια μαζευόμασταν 6-8 άτομα. Από εκεί και πέρα μαθεύτηκε και πλέον πρέπει

να είμαστε γύρω στα 25 άτομα στο “παρέα” όπου δηλώνουμε συμμετοχή κάθε Πέμπτη σε εφαρμογή ποιος θέλει να έρθει να παίξει. Πλέον έχουμε και ένα όριο από 16 άτομα κάθε φορά για να είναι πιο λειτουργικό. Από την αρχή της φετινής σεζόν έχουμε κάνει και συμφωνία με την Aritma και κάθε Σάββατο από η ώρα 13:00 με 15:00 το έχουμε κλεισμένο για εμάς (εκτός εξαιρέσεων αν έχει κάποιο τουρνουά). Ο λόγος που ουσιαστικά έχει γίνει όλο αυτό πιστεύω ότι είναι η ανάγκη για άθληση, η αγάπη για το μπάσκετ και πλέον και η κοινωνική συναναστροφή με Έλληνες που ζούμε στο εξωτερικό μεν με διαφορετικό παρελθόν ο κάθε ένας, αλλά με ένα συνδετικό κρίκο όπως είναι ο αθλητισμός-μπάσκετ. Επίσης, η επικοινωνία και αλληλοβοήθεια καθώς

και η πλάκα έχει βρει χώρο στο Messages Group της ομάδας. Τώρα από εδώ και πέρα υπάρχουν φωνές για να παίζουμε στο πρωτάθλημα της Πράγας. Αυτό χρειάζεται δημιουργία ομάδας μέσω της Ομοσπονδίας μπάσκετ της Πράγας. Εγώ μπορώ να το ψάξω και βλέπουμε μετά την έρευνα τι θα βγει. Πάντως κάθε Σάββατο θα συνεχίσουμε ανεξαρτήτως αν δημιουργηθεί ή όχι ομάδα για το πρωτάθλημα της Πράγας.” Αυτό που είδα εγώ είναι μια ομάδα, η οποία παίζει με ενθουσιασμό και πολλή σοβαρότητα. Εύχομαι σύντομα οι Έλληνες μπασκετμπολίστες της Πράγας να γίνουν μέλη της Ομοσπονδίας Μπάσκετ της Τσεχίας κι εμείς θα είμαστε σε κάθε πρωτάθλημα να τους υποστηρίζουμε! Μπράβο, παιδιά! Καλή συνέχεια!

ΑΔΕΡΦΕΣ ΒΑΣΔΕΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

14 Μαρτίου 2024-22 Απριλίου, ώρες 4-6μμ (ανοιχτά για το ευρύ κοινό κάθε Σάββατο) στο Παλάτι Waldstejn - έδρα της Τσέχικης Γερουσίας, Valdštejnské nám. 4, 118 00 Malá Strana, Πράγα.

Δελτίου Τύπου

“Βρίσκεσαι μέσα στ’ αυτοκίνητο, κάπου

κοντά στο τότε Tito Veles (τώρα πλέον είναι σκέτο Veles, μετά την πτώση

του Ανατολικού Μπλοκ) της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Κοιτάς γύρω σου τις μορφές των δέντρων να διαλύονται από την ταχύτητα του αμαξίου. Κοιτάς τις γιγάντιες, κακάσχημες εργατικές κατοικίες του Βελιγραδίου, τα μικρά, ημιτελή τούβλινα σπιτάκια στα χωριά της Grdelicka Klisura. Περνάς τα σύνορα της κομμουνιστικής τότε Ουγγαρίας, έπειτα βλέπεις να απλώνεται από κάτω σου μεγαλόπρεπα ο Δούναβης, προσπερνάς με το δυτικοευρωπαϊκό σου αμάξι όλα τα μικρά τότε αυτοκινητάκια τύπου Lada, Jugo, Zastava, Skoda... Ταξιδεύεις όλη τη νύχτα, πίσω από τις νταλίκες των ακάματων οδηγών τους, έχεις το μοναδικό I.X., είστε τρεις γυναίκες, νύχτα στο Σιδηρούν Παραπέτασμα. Και τα χαράματα, ενώ διαλύεται η πρωινή ομίχλη, βλέπεις μπροστά σου το Komarno, το πέρασμα τότε, πριν το 1989, για την Τσεχοσλοβακία. Είμαστε στη δεύτερη πατρίδα μας. Σε λίγες ώρες θα απλωθεί μπροστά μας αριστοκρατικά η Πράγα. Για μία ακόμη φορά, κάναμε το ταξίδι Αθήνα - Πράγα". Είναι οι αναμνήσεις των αδελφών

Βασδέκη.

Όταν μεγαλώνει κανείς με εικόνες μοναδικές, είναι πράγματι δύσκολο να μην επηρεαστεί από αυτές. Σχεδόν δεν γίνεται να μην ασχοληθείς με την έννοια της Εικόνας, σε όλες της τις διαστάσεις. Η Ιωάννα Βασδέκη αφοσιώθηκε στην Φωτογραφική Εικόνα και η Εύα στη Ζωγραφική Εικόνα. Στην έκθεση, στο υπέροχο παλάτι Waldstejn, θα παρουσιαστούν προσεκτικά επιλεγμένες φωτογραφίες και αερογραφίες από τις δύο πατρίδες των αδελφών Βασδέκη, την Ελλάδα και την Τσεχία. Αξίζει να σημειωθεί πως η αίθουσα όπου λαμβάνει χώρα η έκθεση, αποκαλείται επισήμως η "Μυθολογική Αίθουσα" του Waldstejn - κάτι το οποίο προσδίδει μία σχεδόν μυσταγωγική διάσταση στο γεγονός ότι εκθέτουν καλλιτέχνιδες ελληνοτσέχικης καταγωγής, σε έναν χώρο με αυτήν την σημειολογική παράμετρο, κάτω ακριβώς από το πασίγνωστο κάστρο της Πράγας.

Η έκθεση πραγματοποιείται υπό την αιγίδα του Τσέχου γεωρυσιαστή κ. Jaroslav Zeman. Επίσης, τελεί υπό την

αιγίδα της Πρεσβείας της Ελλάδας στην Τσεχία.

Λίγα λόγια για τις καλλιτέχνιδες:

Η **Ιωάννα Βασδέκη** αφοσιώθηκε από μικρό παιδί στην λογοτεχνία και στη γραφή και ενώ τελείωνε τις μεταπτυχιακές σπουδές της σε έναν απολύτως διαφορετικό από τις τέχνες τομέα, αποφάσισε να εντρυφήσει στην τέχνη της φωτογραφίας. Η ίδια διηγείται:

"Η ζωή είναι πράγματι πλημμυρισμένη από αναπάντεχες εκπλήξεις κι εξελίξεις. Ενώ ολοκληρώνω το μεταπτυχιακό μου στη Διοίκηση Ξενοδοχειακών Μονάδων, αποφάσισα να αφοσιωθώ στην φωτογραφία. Ορισμένες φορές συνειδητοποιείς ότι βρίσκεσαι στον ουσιαστικό δρόμο της ζωής σου, όταν συμβαίνουν πολλά μικρά (αλλά μεγάλα εντέλει) τα οποία σε οδηγούν ακόμη περισσότερο στο ταξίδι που επέλεξες. Όλα ξεκίνησαν με βαθιά αγάπη για την ασπρόμαυρη φωτογραφία (διόλου τυχαίο, μάλλον βλέποντας τη μαγική εμφάνιση ασπρόμαυρων φωτογραφιών σε ένα μικρό μπάνιο, σε ένα όμορφο διαμέρισμα στην Πράγα 3). Όταν

κατάγεται από δύο χώρες, δύο πατρίδες, δύο τελείως διαφορετικούς πολιτισμούς, η επιρροή αυτού του συνδυασμού στο Είναι σου, είναι περιγραπτής δύναμης. Οι εικόνες ανυπέρβλητης αισθητικής από την Πράγα και οι εικόνες χαοτικής, αλλόκοτης ομορφιάς από την Αθήνα με συνόδευαν από τις πρώτες μου παιδικές αναμνήσεις. Αυτές είναι και οι εικόνες στις φωτογραφίες μου. Φωτογραφίζω για να θυμάμαι”.

Στον φωτογραφικό χώρο η Ιωάννα Βασδέκη βρίσκεται σήμερα πάνω από 20 χρόνια ως φωτογράφος,

αρθρογράφος, θεωρητικός, επιμελήτρια και διδάσκουσα. Προωθεί, με μοναδικό τρόπο, την τρέχουσα φωτογραφία στην Ελλάδα από το 2000 μέσα από εκθέσεις, δημοσιεύσεις και διαλέξεις.

Όσον αφορά την συγκεκριμένη έκθεση στην Πράγα, θα ήθελε να εκφράσει τις θερμές της ευχαριστίες για την συμβολή τους στους Vladimir Birgus & Zdenek Lhotak.

Η **Εύα Βασδέκη** ξεκίνησε την καλλιτεχνική της διαδρομή ως ζωγράφος και χαράκτρια στην Αθήνα, έχοντας στο ενεργητικό της πλήθος ομαδικών και

ατομικών εκθέσεων. Όμως ήδη κατά τη διάρκεια των σπουδών της στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας, άρχισε να παρακολουθεί ενδελεχώς και με αφοσίωση το εργαστήριο αγιογραφίας υπό τον τότε καθηγητή Σώζο Γιαννούδη. Η πορεία της ζωής της την έστρεψε ολοένα και περισσότερο στη μυσταγωγική τέχνη της αγιογραφίας καθώς μετά τις σπουδές της άρχισε να αγιογραφεί ναούς στο εξωτερικό και την Ελλάδα (Νότια Κορέα, Κύπρος κτλ.). Η ίδια αφηγείται χαρακτηριστικά:

“Από τότε που με θυμάμαι ως παιδί, από την ηλικία των 5 ετών, έλεγα σε όλους ότι θα γίνω ζωγράφος. Θυμάμαι εικόνες στο μυαλό μου, να φαντάζομαι αγγέλους, αγίους και πρώτα απ’ όλους τον Χριστό, τον οποίον αγαπούσα ιδιαίτερα. Σε όλη μου τη ζωή με συνοδεύει Εκείνος και το αισθάνομαι τόσο έντονα που πρέπει να Τον ζωγραφίσω, μια βαθιά ανείπωτη ανάγκη. Για να είμαι αντάξια του μεγαλείου απόδοσης των αγίων αυτών προσώπων, μελετώ εδώ και

τουλάχιστον 30 χρόνια την ιερή τέχνη της αγιογραφίας στους Βυζαντινούς και Καθολικούς ναούς (για να μπορέσω να απεικονίσω τις εικόνες όσο πιο πιστά γίνεται). Είναι μοναδική η χαρά του να ζωγραφίζεις εικόνες στη σημερινή εποχή, μια τέχνη που δεν σβήνει στο πέρασμα του χρόνου, αντιθέτως ανθίζει. Δεν είναι διόλου τυχαίο το γεγονός αυτό. Ακριβώς επειδή η εποχή μας πυρπολείται απ’ τον ψηφιακό κόσμο, χρειάζεται την παράδοση, μια

σταθερή ανεκτίμητη αξία. Ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι μου παραγγέλνουν χειροποίητες εικόνες, καθώς μέσα από αυτές μεταφέρεται όχι μόνο μια μοναδική ομορφιά η οποία σταματά τον χρόνο, αλλά και ένα φως το οποίο φαντάζει αιώνιο...”.

Οι κορνίζες των φωτογραφικών έργων αποτελούν ευγενική παραχώρηση της FotoForum Praha, z.s.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ...

Του Νικόλα Αγγελίδη, δημοσιογράφος της ΕΡΤ

Ιστορικό αφιέρωμα του Νικόλα Αγγελίδη στο πρώτο ταξίδι επιστροφής της ΑΕΚ στην Πόλη

Είναι Νοέμβριος του 1937. Η ΑΕΚ επιστρέφει στην Πόλη για πρώτη φορά μετά τον ξεριζωμό. Είναι ένα συγκλονιστικό, ιστορικό ταξίδι που φέρνει πίσω στις θύμισες, όμορφες μα και σκληρές αναμνήσεις... Το επιβλητικό Στάδιον Τακσίμ στην αρχή του Πέραν, την ελληνικής συνοικίας της Πόλης, είναι έτοιμο να υποδεχτεί

τους παλιούς άσους που πέρασαν από εκεί... και τα νέα παιδιά της Αθλητικής Ενώσεως Κωνσταντινουπόλεως.

Στην αποστολή συμμετέχουν και Κωνσταντινουπολίτες που έφυγαν με τα γεγονότα του '22 και επιστρέφουν, μαζί με το καμάρι τους, την ΑΕΚ, για πρώτη φορά στην αγαπημένη τους Πόλη.

Οι εναπομείναντες Ρωμηοί, έχοντας στο νοιάξιμο τους καθημερινά, τι κάνει η ΑΕΚ, η εκπρόσωπος τους στην Ελλάδα, έρχονται για πρώτη φορά στη ζωή τους, σε οπτική επαφή με την ΑΕΚ! Γνωρίζουν και βλέπουν μέσα σε απερίγραπτη συγκίνηση για πρώτη φορά την ΑΕΚ.

Η ΑΕΚ παίζει δυο αγώνες στο Στάδιο Τακσίμ, το μοναδικό μεγάλο γήπεδο της Κωνσταντινούπολης, τότε, που είχε έδρα παλιότερα η Πέρα Κλουμπ. Ο Κώστας Νεγρεπόντης επιστρέφει εκεί που δοξάστηκε ως πρωταθλητής Τουρκίας. Είναι πλέον προπονητής της ΑΕΚ!

Η κιτρινόμαυρη αποστολή, όπως βλέπουμε στη φωτογραφία αποτελείται από τους: Παπαδόπουλο, Πάτροκλο, Χατζηπάντο, Κοντούλη, Μανέττα, Γάσπαρη, Μανέττα II, Βασιλείου, Φίλη, Χριστοδούλου, Σκλαβούνο και Μαρόπουλο.

Στον πρώτο αγώνα η ΑΕΚ κουρασμένη από το ταξίδι, χάνει από την Ατές Γκιουνές με 2-1. Ο αγώνας αυτός έγινε στο κατάμεστο Στάδιο που βρισκόταν στο έμπα του Πέραν στις 27 Νοεμβρίου 1937. Το Στάδιο που είχε εγκαινιαστεί το 1921 και διέθετε ξύλινες εξέδρες... γκρεμίστηκε το 1940 και εκεί που βρισκόταν, σήμερα είναι η κεντρική πλατεία του Τακσίμ, δίπλα στον υπόγειο σιδηρόδρομο ακριβώς στο ξεκίνημα του Πέραν. Είναι η πιο πολυσύχναστη περιοχή της Κωνσταντινούπολης. Πριν χτιστεί το Στάδιο, στο οποίο αγωνίστηκαν οι κορυφαίοι Ρωμηοί άσοι της εποχής, στο σημείο αυτό βρίσκονταν στρατιωτικές αποθήκες.

Στις 28 Νοεμβρίου 1937 η ΑΕΚ δίνει τον δεύτερο αγώνα της στην Πόλη. Νικά την πανίσχυρη Φενέρμπαχτσε με 3-2, έχοντας κορυφαίο παίκτη τον Κύπριο Κώστα Βασιλείου ο οποίος πετυχαίνει μάλιστα και δυο τέρματα. Ο Βασιλείου είναι ο πρώτος παίκτης στην ιστορία που βρέθηκε από την Κύπρο στα ελληνικά γήπεδα. Ήταν ο πρώτος σύζυγος της ανερχόμενης τότε σταρ του ελληνικού κινηματογράφου Ρένας Βλαχοπούλου. Γάμος και ειδύλλιο που δεν έληξαν ομαλά...

Πολλοί άλλοι από τους παίκτες εκείνης της ΑΕΚ έχουν μια ξεχωριστή ιστορία να μας πουν....

Όπως ο ήρωας **Σπύρος Κοντούλης**, ΕΑΜίτης μαχητής της Αντίστασης με ρίζα από τα Βουρλά της Μικράς Ασίας. Εκτελέστηκε από τους Ναζί, όταν μεταφερόταν για να εκτελεστεί από το Στρατόπεδο του Χαϊδαρίου στην Κιαισαριανή.

Ο **Σκλαβούνος**, διεθνής **τερματοφύλακας** που αποκτήθηκε από τον Παναθηναϊκό. Στην πορεία έγινε διάσημος τραγουδιστής!

Ο **Κώστας Χριστοδούλου** είχε και αυτός μεγάλη συμμετοχή στην

Αντίσταση. Συνελήφθη, φυλακίστηκε και βασανίστηκε από τους Ναζί κατακτητές και τους ντόπιους συνεργάτες τους. Ηρωική μορφή και αυτός, αγωνιζόταν μάλιστα και στις ποδοσφαιρικές ομάδες της ΕΠΟΝ.

Ο **Γιώργος Γάσπαρης** που αγωνίστηκε στην ΑΕΚ 14 χρόνια, από το 1936 μέχρι το 1950 ήταν αδερφός του πατέρα της Δέσποινας Παπαδοπούλου, της συζύγου του χουντικού Γιώργου Παπαδόπουλου... Θείος της χουντικής “πρώτης κυρίας” δηλαδή... Κιαισαριανιώτης ο Γάσπαρης ουδεμία σχέση είχε με τους χουντικούς φυσικά... Ξεκίνησε την καριέρα του από τον τότε

Εθνικό Κιαισαριανής το 1927, πριν γίνει η ένωση με τον Αστέρα. Συνέχισε στον ισχυρό και ανταγωνιστικό τότε Απόλλων πριν καταλήξει στην ΑΕΚ μέσω της ΑΕΚ Πειραιώς. Δεν γινόταν να πάρει μεταγραφή κάποιος εκείνη την εποχή. Έτσι η ΑΕΚ Πειραιώς ήταν το σκαλοπάτι, για έναν χρόνο, για να έρθει ο Γάσπαρης στην ΑΕΚ. Με την **ΑΕΚ Πειραιώς** μάλιστα έπαιξε και ως διεθνής! Με το εθνόσημο αγωνίστηκε πέντε φορές ως παίκτης του Απόλλωνα, της ΑΕΚ Πειραιώς και της ΑΕΚ!

Ο **Κλεάνθης Μαρόπουλος** είναι μια από τις ιστορικότερες μορφές της ΑΕΚ.

ΤΟ ΑΚΥΡΟ ΤΑΞΙΔΙ

Της Άννας Κεφαλέλη

Πολλές φορές πίστεψα πως τα όνειρα δεν έχουν σύνορα. Ούτε και οι σκέψεις. Αρχισα όμως να το ξανασκέφτομαι όταν το 1975 προσπάθησα να ονειρευτώ ένα ταξίδι στη Δυτική τότε Γερμανία, στην πόλη Στουτγκάρδη όπου ζούσαν οι συγγενείς μου μετανάστες.

Προηγήθηκε ένα ταξίδι σχεδόν ένα χρόνο πριν με τον πατέρα μου στην ίδια πόλη. Τότε γνώρισα για πρώτη φορά, στα 22 μου χρόνια τους θείους και θείες μου, τα ξαδέρφια μου και την γιαγιά μου.

Ο πόλεμος, ο Εμφύλιος και τα γεγονότα στην Ελλάδα μάς απαγόρευσαν την Πατρίδα και την γλυιά ανάμνηση των συγγενών. Η ευκαιρία μάς δόθηκε όταν οι Έλληνες φεύγανε και πάλι από την Πατρίδα τους... Τώρα μετανάστες...

Η ξενιτιά μάς έφερε κοντά. Χαρά, συγκίνηση, ελπίδα και όνειρα ξαναζωντανεύουν...

Το αντάμωμα και η γνωριμία μου με τ' αδέρφια της μάνας μου δεν περιγράφονται και δεν ξεχνιούνται, απλά μένουν μόνιμα χαραγμένα στο μυαλό και την ψυχή.

Ένα αναπάντεχο γεγονός μάς έφερε πολύ πόνο στην οικογένεια αφού ξαφνικά χάνουμε τον πατέρα μας. Φοιτήτρια εγώ τότε και μακριά από το σπίτι και την οικογένειά μου άρχισα να ψάχνω το καταφύγιο της ψυχής μου... Έτσι, να ξεφύγω από το στενάχωρο περιβάλλον...

Εδώ, αρχίζει και ξαναζωντανεύει η σκέψη του ταξιδιού μου στη Γερμανία... Εκεί, στην αγκαλιά των δικών μου ανθρώπων... Το ήθελα πολύ. Και τελικά αποφασίζω να πάω διακοπές το καλοκαίρι στους θείους και θείες μου. Αμέσως έλαβα και την πρόσκλησή τους όπως προβλέπονταν την εποχή εκείνη για τη Γερμανία...

Οι Ρουμάνοι συμφοιτητές μου, με ζήλευαν... γιατί ήταν η εποχή που το μάτι της νεολαίας γυάλιζε με τα ‘καλά’... του καπιταλισμού... ‘Πολλές ελευθερίες’ όπως έλεγαν... ‘πολλά αγαθά’... και ‘πολλά τζιν παντελόνια’... και διάφορα... Γιατί εκεί στο Σοσιαλισμό δεν μας γυάλιζαν ούτε η ανεμελιά, ούτε η σιγουριά, ούτε η ασφάλεια, ούτε ο αυτονόητος διορισμός στο τέλος της φοίτησης οποιασδήποτε σχολής...

Τώρα είμαι γεμάτη όνειρα για το ταξίδι μου στη Γερμανία. Ψωνίζω διάφορα δωράκια. Βγάζω αμέσως διαβατήριο... **αν και η αρνητική προπαγάνδα των καπιταλιστών για τις ‘απαγορεύσεις στο Σοσιαλισμό’ ήταν έντονη...** Στη Ρουμανία όπου μεγάλωσα, ήμουν με ταυτότητα ξένη, χωρίς ελληνική ιθαγένεια λόγω πολιτικής προσφυγιάς του Εμφυλίου αλλά και με ίσια δικαιώματα με τους συμφοιτητές μου Ρουμάνους...

Όλα ήταν έτοιμα για το ταξίδι. Πήρα τη βαλίτσα μου γεμάτη δώρα και όνειρα

και φεύγω για το Βουκουρέστι...

Εκεί, έβγαλα το εισιτήριο για το τρένο της Στουτγκάρδης και γρήγορα ξεκίνησα για βίζα στη Γερμανική Πρεσβεία. Με έκπληξη μαθαίνω από υπάλληλο της Πρεσβείας ότι δεν μου επιτρέπουν το ταξίδι στη Γερμανία και ούτε μου σφραγίζουν με βίζα το διαβατήριό... Έμεινα άναυδη... Άκουγα και δεν το πίστευα...

Ένα ταξίδι για έναν μήνα ως τουρίστρια απαγορεύτηκε από το διαφημισμένο Έλεύθερο Κράτος του Καπιταλισμού'...

Έχασα τη γη κάτω από τα πόδια μου. Ακούμπησα πάνω στη βαλίτσα. Ήταν το μόνο στήριγμα και προσπαθούσα να τα βρω με τον εαυτό μου. Κι έκανα πολλές ερωτήσεις στο ΕΙΝΑΙ μου. Μονολογούσα για αρκετή ώρα... **Τι και Γιατί; Ποια είμαι; Τι γυρεύω; Γιατί το ένα και γιατί το άλλο...** Τα πόδια αδύναμα, η ψυχή μου άδεια κι εγώ με κόμπο στο λαιμό και δάκρυα στα μάτια προσπαθώ να απαντήσω στα **πολλά ΓΙΑΤΙ...**

Δεν το πίστευα... Μου απαγόρευσαν το ταξίδι, το χάδι, το φιλί, την αγκαλιά των θείων και των συγγενών μου...

Ναι. Αρχίζω και ξεμουδιάζω σιγά, σιγά. Αρχίζω και καταλαβαίνω. Απαντώ στη βροχή των ερωτήσεών μου.

Βάζω σε τάξη τις σκέψεις και αρχίζω να τα αραδιάζω... Ανακαλύπτω την ταυτότητά μου...

Γεννήθηκα στη Ρουμανία.
Είμαι Ελληνίδα.
Είμαι Πολιτικός Πρόσφυγας στη Ρουμανία.
Είμαι Ελληνίδα χωρίς ταυτότητα.
Είμαι Ελληνίδα, παιδί αγωνιστών της Αντίστασης και του Δ.Σ.Ε.
Είμαι Ελληνίδα που ζει στη Ρουμανία γιατί η Πατρίδα των γονιών μου τους αφαίρεσε την Ιθαγένεια.
Ναι, είμαι Ελληνίδα γιατί διαβάζω και ακούω την γλώσσα των γονιών μου.
Είμαι Ελληνίδα γιατί περπατώ χέρι-χέρι με τους γονείς μου στο ματωμένο μονοπάτι των αγώνων αυτού του λαού για ένα καλύτερο ΑΥΡΙΟ.

Τα ποντιακά...

Ερευνητής ανακάλυψε 5000 άγνωστες ποντιακές λέξεις και δημιούργησε λεξικό

Από τον Νίκο Πετρουλάκη <https://www.newsbreak.gr/ellada/531281/>

Τα ποντιακά είναι μια διάλεκτος την οποία ο Έλληνας την καταλαβαίνει, ο Ρωμιός του Πόντου και της Πόλης τη μιλάει άπταιστα, και ο νέος Ρωμιός, ο Έλληνας του Πόντου, τη μαθαίνει καλά, αλλά παρ'όλα αυτά σπουδάζει με την τουρκική γλώσσα.

Αυτό σημαίνει ότι σε κάποια χρόνια θα εξαφανιστεί η ποντιακή διάλεκτος και θα τη μιλούν ή θα την καταλαβαίνουν μόνοι οι άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας, γι' αυτό και ο **Βαχίτ Τουρσούν**, ο σημερινός πρωταγωνιστής μας, ένας ελληνόφωνος μουσουλμάνος από τον Πόντο, που ζει 25 χρόνια τώρα στην Ελλάδα, έγραψε και παρουσίασε ένα λεξικό με 5.000 άγνωστες ποντιακές λέξεις.

Τι νομίζετε; Μόνο το «έλα, να λελέβω σε» (να σε αγκαλιάσω, νανουρίσω, χαϊδέψω) υπάρχει; Ή μόνο το «ντο εποίκαμε» (τι κάναμε); ή το «πουλόπομ» (πουλάκι μου, παιδί μου), που λέει η μάνα στο παιδί, η μήπως μόνο το «κεάν και το Τσάμπασιν», που σιγοτραγουδήσαμε όλοι;

Όχι! Όπως λέει στην «Κυριακάτικη δημοκρατία» ο Βαχίτ Τουρσούν: «Υπάρχουν χιλιάδες λέξεις στην ποντιακή διάλεκτο, οι οποίες δεν έχουν... βγει από τα ορεινά χωριά του Πόντου. Μιλάνε αυτή τη γλώσσα, εκεί, τη γνήσια ποντιακή, αλλά όταν βγαίνουν από τον Πόντο η γλώσσα είναι άγνωστη,

Ναι, αυτή η ταυτότητά μου ενόχλησε τη Γερμανική Πρεσβεία στο Βουκουρέστι...

Αυτός ο τίτλος της ταυτότητάς μου ήταν 'βαρύς' για τους 'Ελεύθερους Γερμανούς της Καπιταλιστικής Κοινωνίας'...

Κι εγώ, χορτάτη από τα **ΓΙΑΤΙ** μου, επιστρέφω στα θρανία της σχολής μου. Εδώ αρχίζει άλλο μαρτύριο. Όλοι είναι γύρω μου. Περιμένουν να ακούσουν τα νέα μου... Το ταξίδι μου στο εξωτερικό και πού;;;... στη Δυτική τότε ΓΕΡΜΑΝΙΑ... θα τους έφερνε πολλά νέα και πολλές περιγραφές...

Κι εγώ, τους κοιτώ στα μάτια. Έχω βουρκώσει. Ο λαιμός μου κλείνει. Και η φωνή μου τρέμει. Τους διηγώθηκα **ΤΟ ΑΚΥΡΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΟΥ**. Τους μίλησα για τον αγώνα μου και τα συναισθήματά μου έτσι όπως τα έζησα και όπως πληγώθηκα... Και τους απέδειξα με το πάθημά μου τα μεγάλα λόγια περί 'Ελευθερίας του Καπιταλισμού'... Έτσι, μετά από κουβέντα, πολλοί συνύψανε το κεφάλι και πολλοί το ξανασκεφτήκανε...

δεν την καταλαβαίνουν πουθενά και πρέπει να την ομιλούν μόνο Πόντιοι, για να συνεννοούνται. Εγώ έβαλα σε μια σειρά αυτές τις **5.000 άγνωστες ποντιακές λέξεις** και έφτιαξα το λεξικό, που μεταφέρει λέξεις από τον Πόντο, για να διατηρήσουμε αυτή τη διάλεκτο όσο μπορούμε.

Ο Τραπεζούντιος ρέκτης, ερευνητής και συγγραφέας παρουσίασε πριν από λίγες ημέρες το Ρωμείο-Τουρκικό Λεξικό. Αποτελείται από 590 σελίδες και περιέχει **14.400 λέξεις και 8.500 διάφορες φράσεις** που αφορούν την καθημερινότητα του ελληνόφωνου πληθυσμού, ενώ δίνει αρκετές πληροφορίες για τον ποντιακό πολιτισμό του τόπου, που δεν έχουν καταγραφεί ποτέ.

Τα βιβλία που έχει γράψει ο Βαχίτ Τουρσούν

«Μικρός, πίστευα ότι όλος ο κόσμος μιλάει τη γλώσσα μου, γιατί είναι τόσο ωραία, εκφραστική, μια γλώσσα στην οποία υπάρχουν λέξεις για καταστάσεις σύνθετες, μια λέξη για κάθε περίπτωση», λέει ο Βαχίτ Τουρσούν, που από το 1989, μόλις ήρθε μετανάστης στην Ελλάδα, άρχισε την καταγραφή της γλώσσας που μιλούσε στο ελληνόφωνο χωριό Ωτσενα (Ωκιενα) του Όφεως στην Τραπεζούντα.

«Με τη λέξη "πουλόπομ" άνοιξα τα

μάτια μου στον κόσμο. Μέχρι επτά χρονών μιλούσα κάποια γλώσσα που δεν ήξερα τι είναι. Μόλις στα 21 μου χρόνια, όταν για πρώτη φορά συνάντησα Έλληνα από την Πόλη, μου είπε ότι τη γλώσσα μου τη λένε ποντιακά και ομιλείτε από πολλούς στην Ελλάδα» εξηγεί.

Και στην ερώτηση πόσοι Ρωμιοί υπάρχουν στον Πόντο και μιλούν την ποντιακή γλώσσα, απαντά: «Πιστεύω πάνω από 1.000.000 Έλληνες Ρωμιοί, Πόντιοι, που σε όλα τα ορεινά χωριά του Πόντου μιλάνε τα ποντιακά. Δεν τους το απαγορεύουν οι Τούρκοι εκεί ψηλά, αλλά τα παιδιά τους τα στέλνουν υποχρεωτικά σε τουρκικό σχολείο και μαθαίνουν τουρκικά, σπουδάζουν, και σιγά σιγά η ποντιακή διάλεκτος φθίνει. Βλέπουν τηλεόραση και όλοι μιλάνε τουρκικά, τα παιδιά επηρεάζονται και μιλάνε ως δεύτερη γλώσσα τα ποντιακά. Κάποια στιγμή, όταν φύγουν οι άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας, θα αλλάξει και το σκηνικό, γι' αυτό και έγραψα το πρώτο και μοναδικό ποντιακό λεξικό με αυτές τις άγνωστες λέξεις, για να μείνει άσβεστη η φλόγα των Ποντίων, να μαθαίνουν στα παιδιά τους τα ποντιακά. Έχω γράψει κι ένα ακόμη βιβλίο με... ποντιακά ανέκδοτα. Ωραίο είναι, έχει μέσα χιλιάδες ποντιακά ανέκδοτα, για να ευθυμήσουμε, αλλά δεν έχω τρόπο να τα κυκλοφορήσω, ούτε τα λεφτά.

Έχω δώσει βιβλία σε έναν φίλο μου βιβλιοπώλη, στη Θεσσαλονίκη, τον Τάσο Κυριακίδη, αυτός τα πουλάει, και όποιος θέλει, αγοράζει».

Ο Βαχίτ Τουρσούν είναι ήρεμος, κατασταλαγμένος, αλλά και αποφασισμένος: «Είμαστε διαλυμένοι οι Έλληνες Πόντιοι της διασποράς, άλλος εδώ, άλλος εκεί, μας διέλυσαν και πρέπει να προσπαθήσουμε όλοι για να μείνει ζωντανή η γλώσσα μας, τα ήθη και τα έθιμα, εάν είναι δυνατόν. Στους Τούρκους δεν αρέσουν αυτά, αλλά δεν ενοχλούν τους Πόντιους επάνω, γιατί δεν έχουν ξεσηκωθεί, όπως οι Κούρδοι. Εμείς οι Πόντιοι είμαστε ειρηνικοί άνθρωποι, καλοί άνθρωποι, δεν θέλουμε πολέμους, αλλά είμαστε σκληρή φυλή, δυνατή ψυχή, καρδιά, πολεμιστές στη ζωή, επίμονοι και πολλές φορές εάν βάλουμε κάτι στο μυαλό μας δεν μας το βγάζει κανένας. Γι' αυτό και πιστεύω ότι θα βοηθήσουμε όλοι οι Πόντιοι ώστε να

μείνει άσβεστη η φλόγα της ποντιακής διαλέκτου, να μείνει ζωντανή η γλώσσα μας, η οποία μπορεί να έχει αξία μόνο μέσα στον Πόντο ή όταν βρίσκονται Πόντιοι σε ένα σπίτι, αλλά οι Έλληνες την καταλαβαίνουν, είναι ελληνική ποντιακή διάλεκτος».

Και η προσωπική του εμπειρία: «Συνάντησα κάποιους Έλληνες τουρίστες, όταν βρισκόμουν στην Τουρκία. Τους πέτυχα την ώρα που έμπαιναν στο λεωφορείο για αναχώρηση. Μπήκα μέσα και φώναξα δυνατά αν γνωρίζει κανείς ποντιακά. Μια ηλικιωμένη γυναίκα με ρώτησε από πού είμαι. Όταν της απάντησα από την Τραπεζούντα, με αγκάλιασε τόσο σφιχτά και τόσο ζεστά, σαν να ήμουν παιδί της, που είχε χρόνια να δει. Συγκλονίστηκα. Σκέφτηκα τότε πως στην Ελλάδα πρέπει να είναι όμορφα, φιλόξενα, όλοι είναι αδέρφια μου».

«Είμαι περήφανος για την καταγωγή

μου»

Ο Βαχίτ Τουρσούν θεωρείται ανεπιθύμητος από τους Τούρκους φανατικούς, γιατί αφιέρωσε τη ζωή του στη διάσωση της ποντιακής διαλέκτου. Η επίσημη Τουρκία θεωρεί τους ποντιόφωνους στη Μαύρη Θάλασσα «Τούρκους», που μιλούν μια «περίεργη» γλώσσα, και ο Βαχίτ, που εργάστηκε συστηματικά για να γράψει και να εκδώσει ένα λεξικό για τη μητρική του γλώσσα, δεν τους... κάθεται καλά, ο ίδιος, όμως, δεν πτοείται: «Όλοι οι συγγενείς μου, μάνα, πατέρας, αδέρφια είναι εκεί, πηγαίνω συχνά και τους βλέπω, κανένας δεν με πειράζει, αν και με βλέπουν κάποιοι με... μισό μάτι. Δεν ενοχλώ κανέναν, έγραφα δύο βιβλία για τη μητρική μου γλώσσα, την ποντιακή, είμαι περήφανος για την καταγωγή μου και το έργο που παρουσίασα, μακάρι να ακολουθήσουν κι άλλοι. Τα υπόλοιπα θα τα γράψει η Ιστορία...».

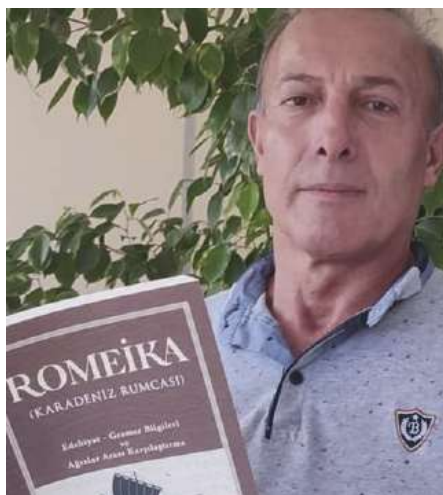
Ο Βαχίτ Τουρσούν γεννήθηκε στην Τραπεζούντα και ήρθε στην Ελλάδα μετανάστης το 1989

Ομηρική». Μ' αυτή τη φράση -και παραφράζοντας τον Οδυσσέα Ελύτη και το ποίημά του «Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική»- ο Βαχίτ Τουρσούν (Vahit Tursun) εξηγεί γιατί σε όλη του τη ζωή ψάχνει μακρινά λέξεις και ελληνικές ρίζες στη μητρική του γλώσσα.

«Μικρός πίστευα ότι όλος ο κόσμος μιλάει τη γλώσσα μου, γιατί είναι τόσο

ωραία, εκφραστική, μια γλώσσα στην οποία υπάρχουν λέξεις για καταστάσεις σύνθετες, μια λέξη για κάθε περίπτωση. Ακόμα κι αν θέλεις να περιγράψεις αν η αγελάδα γλίστρησε και το ένα πόδι της πήγε δεξιά και το άλλο αριστερά, υπάρχει μια ξεχωριστή λέξη!» λέει ο Βαχίτ Τουρσούν, που από το 1989, μόλις ήρθε μετανάστης στην Ελλάδα,

άρχισε την καταγραφή της γλώσσας που μιλούσε στο ελληνόφωνο χωριό Ώτσενα (Ωκιενα) του Όφεως στην Τραπεζούντα. Τον συναντήσαμε προ ημερών σε μια εκδήλωση που διοργάνωσαν το Σωματείο Δράσης «Νίκος Καπετανίδης» και ο Ποντιακός Πολιτιστικός Σύλλογος Νικόπολης Θεσσαλονίκης «Φίλων Κτενίδης», για την παρουσίαση των

εκδοτικών έργων του Τραπεζούντιου ρέκτη, ερευνητή και συγγραφέα. Μεταξύ αυτών, το Ρωμέϊκο- Τουρκικό Λεξικό, ένα ιστορικό λεξικό που έχει εκδοθεί για πρώτη φορά μετά από χιλιάδες χρόνια στον τόπο που έχουν αναπτυχθεί τα Ποντιακά. Αποτελείται από 590 σελίδες και περιέχει 14.400 λέξεις και 8.500 διάφορες φράσεις που αφορούν την καθημερινότητα του Ελληνόφωνου πληθυσμού. Δίνει αρκετές πληροφορίες για τον ποντιακό πολιτισμό του τόπου που δεν έχουν καταγραφεί ποτέ, πουθενά κι επίσης περιέχει τουλάχιστον 4000-5000 λέξεις, που για πρώτη φορά έχουν καταγραφεί- δηλαδή δεν τις περιέχουν τα υπάρχοντα Νεοελληνικά και Ποντιακά λεξικά.

Ομιλητές της εκδήλωσης ήταν ο ίδιος ο συγγραφέας και η Αρχοντούλα Κωνσταντινίδου, φιλόλογος – πιστοποιημένη εκπαιδεύτρια ποντιακής διαλέκτου.

«Με τη λέξη “ πουλόπομ” άνοιξα τα μάτια μου στον κόσμο. Μέχρι επτά χρονών μιλούσα κάποια γλώσσα, που δεν ήξερα τι είναι. Μόλις στα 21 μου χρόνια, όταν για πρώτη φορά συνάντησα Έλληνα από την Πόλη, μου είπε ότι τη γλώσσα μου τη λένε Ποντιακά και ομιλείτε από πολλούς στην Ελλάδα» εξηγούσε στην εκδήλωση ο Βαχίτ σε άφογα ελληνικά.

«Σε έναν χρόνο, συνάντησα κάποιους Έλληνες τουρίστες. Τους πέτυχα την ώρα που έμπαιναν στο λεωφορείο για αναχώρηση. Μπήκα μέσα και φώναξα δυνατά, αν γνωρίζει κανείς ποντιακά. Μια ηλικιωμένη γυναίκα με ρώτησε από πού είμαι. Όταν της απάντησα, με

αγκάλιασε τόσο σφιχτά και τόσο ζεστά, σαν να ήμουν παιδί της, που είχε χρόνια να δει. Συγκλονίστηκα. Σκέφτηκα τότε πως στην Ελλάδα πρέπει να είναι όμορφα, φιλόξενα, όλοι είναι αδελφια μου» εξιστορούσε.

«Η γλώσσα είναι όλος ο κόσμος του κάθε ανθρώπου, αλλά μόλις βγαίνουμε από το χωριό, την προδίδουμε, γιατί πρέπει να μάθουμε να μιλάει μια γλώσσα άλλη για να συνεχίσουμε στη ζωή... Έτσι χάνουμε λέξεις, επαφή με τη γλώσσα. Η ποντιακή μας γλώσσα είναι μια γλώσσα που τη μιλούσαμε αδιάκοπα επί 3000 χρόνια, ήταν και είναι στα χείλη των ανθρώπων στα χωριά και βουνά της Τραπεζούντας, αλλά τώρα φθίνει» σημείωσε ο ερευνητής, που δεν σπούδασε φιλολογία – γλωσσολογία, αλλά μόνο θεολογία στην Τουρκία. Θα μπορούσε να είχε γίνει καλός ιμάμης, αλλά άλλαξε πορεία ζωής, ερχόμενος στην Ελλάδα για να σώσει τη μητρική του γλώσσα.

«Οι μεγάλοι άνθρωποι του χωριού μας δεν ήξεραν την τουρκική γλώσσα, ενώ εγώ άρχισα να τη μαθαίνω στο δημοτικό σχολείο. Τότε μου είπαν, ότι μιλάω μια γλώσσα που δεν την ξέρουν όλοι στην Τουρκία, γι’ αυτό καλύτερα να μην την ακούνε οι άλλοι» επισήμανε.

Ο Βαχίτ ή Βάιος, όπως τον φωνάζουν στην Ελλάδα ήρθε στην Αθήνα στα 23 χρόνια του ως μετανάστης και, όπως έλεγε, αισθάνθηκε ελεύθερος πια να μιλάει «τη γλώσσα του χωριού μου, τη γλώσσα της μανούλας μου, τα Ρωμαϊκά μου». «Το τι χαρά είχα τότε και τι αισθήματα κουβαλούσα δεν εξηγείται. Απεγνωσμένα έψαχνα ανθρώπους που μιλούν τα ποντιακά, τους θεωρούσα όλους αδελφια, γιατί η γλώσσα της ψυχής δένει τους ανθρώπους για πάντα» είπε και αναφέρθηκε στον τιτάνιο αγώνα του για τη δημιουργία μιας κιβωτού για τη διάσωση του τοπικού γλωσσικού πλούτου της Τραπεζούντας.

Η συνάντησή του με τον ομότιμο καθηγητή νεοελληνικής γλώσσας στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης Πίτερ Μακρίτζ (Peter Mackridge) έμελλε να αποτελέσει κομβικό σημείο στην όλη προσπάθειά του. «Ημουν σε απόγνωση τότε, είχα καταγράψει δέκα χιλιάδες λέξεις αλλά κάποιος Έλληνας

επιστήμονας, μου είπε: “ αυτό δεν είναι επιστημονικό λεξικό, όλα λάθος είναι εδώ”. Στεναχωρήθηκα και σταμάτησα για κάποιο χρονικό διάστημα τις προσπάθειές μου, αλλά για καλή μου τύχη, μια μέρα γνωρίζω τον κύριο Μακρίτζ, που όταν είδε τη προσπάθειά μου, με ενθάρρυνε και επέμενε, ότι πρέπει να συνεχίσω. Μάλιστα, έγραψε την εισαγωγή για την έκδοση του Λεξικού» ανέφερε ο Βαχίτ.

«Η επιβίωση της ελληνικής γλώσσας στην περιοχή της Τραπεζούντας (Πόντος) στην Τουρκία είναι αξιοθαύμαστη. Οι περισσότεροι από τους ομιλητές της ντόπιας ελληνικής διαλέκτου ήταν χριστιανοί, αλλά η γλώσσα μιλιόταν επίσης σαν μητρική από μερικές μουσουλμανικές κοινότητες» αναφέρει στην εισαγωγή ο καθηγητής Μακρίτζ.

Το 1989, ο Βαχίτ έφερε στην Αθήνα και την αγαπημένη του από το διπλανό χωριό, με την οποία απέκτησαν δυο παιδιά, που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν Ελλάδα και τους χάρισαν και εγγόνια. Τη γενέτειρά του την επισκέπτεται κάπου κάπου, όπως σημειώνει, αφού οι γονείς του μένουν ακόμα εκεί, ενώ το όνειρό του είναι να πάρει την ελληνική υπηκοότητα.

Στην τεράστια προσπάθεια του Βαχίτ και τις δυσκολίες που έπρεπε να υπερκεράσει προκειμένου να φέρει εις πέρας το σημαντικό έργο του, αναφέρθηκε στην εκδήλωση ο Γεώργιος Γεωργιάδης, πρόεδρος του Σωματίου «Νίκος Καπετανίδης», ενώ σε ό,τι αφορά την επιθυμία του ν’ αποκτήσει ελληνική υπηκοότητα σημείωσε: «Καταθέτουμε άμεσα αίτημα στα αρμόδια υπουργεία να του δοθεί ταχύτατα η ελληνική ιθαγένεια, η οποία δεν πρέπει να θεωρείται ως “ παραχώρηση” στο πρόσωπό του αλλά ιστορική υποχρέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας».

«Τις νύχτες ακόμα κοιμάται με ένα μπλοκάκι και στυλό κάτω από το μαξιλάρι, γιατί μέσα στη νύχτα, πολλές φορές μού έρχεται η θύμηση για μια ακόμα λέξη, που αν δεν τη σημειώσω, μπορεί να την ξεχάσω» επισήμανε -μεταξύ άλλων- ο Βαχίτ Τουρσούν.

Πηγή: ΑΠΕ

Άραβες και Βυζάντιο: Σύγκρουση και πολιτιστικές επιδράσεις του Γιώργου Καραμπελιά

Στον ισλαμικό κόσμο, η ελληνική παράδοση θα παίζει αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση του αραβικού πολιτισμού της εποχής της ακμής. Οι Βυζαντινοί τεχνίτες θα συμμετέχουν εξ αρχής στην κατασκευή των μεγάλων αρχιτεκτονημάτων του αραβικού κόσμου, από τα μεγάλα τεμένη των Ομεϊάδων στη Δαμασκό, την Ιερουσαλήμ και τη Μεδίνα, στις αρχές του 8ου αιώνα, έως την κατασκευή του τεμένους της Κόρδοβα, τρεις αιώνες αργότερα. Ο χαλίφης Αλ-Ουαλίντ (705-715) όχι μόνο έφερε αρχιτέκτονες, τεχνίτες και υλικά από το Βυζάντιο, αλλά λέγεται ότι απείλησε τον αυτοκράτορα ότι θα καταστρέψει τις χριστιανικές εκκλησίες αν δεν τον βοηθούσε με υλικά και ανθρώπους. Ο Άραβας συγγραφέας Αλ-Ιντρίσι, το 1154, περιγράφει τον καταπληκτικό θόλο του τεμένους της Κόρδοβα, διακοσμημένο με έγχρωμα και χρυσοποικιλτα μωσαϊκά, που έστειλε στον Ομεΰαδη χαλίφη της πόλης, Αλ-Νασίρ (912-961), ο βυζαντινός αυτοκράτορας.

Τα κείμενα της ελληνικής γραμματείας θα διοχετευθούν από το Βυζάντιο, που κυριαρχούσε στη Μ. Ανατολή μέχρι τον 7ο αιώνα, είτε μέσω της συριακής γλώσσας είτε απ' ευθείας από τα ελληνικά. «Χωρίς το Βυζάντιο», λέει ο Gelzer (Byz. Kulturgeschichte 17), «οι Άραβες θα έμεναν σχεδόν βάρβαροι, όπως ήταν στην εποχή του Μωάμεθ. Βρήκαν όμως στην Αντιόχεια, την Αλεξάνδρεια και την Έδεσσα τα ελληνικά βιβλία» πολλά από τα οποία θα μεταφράσουν στα αραβικά, μετά τον 8ο και τον 9ο αιώνα, ενώ θα εισαγάγουν και πολλά βιβλία απ' ευθείας από το Βυζάντιο. Η εισαγωγή, μάλιστα, της κατασκευής και της χρήσης του χάρτου από Κινέζους αιχμαλώτους, το 751, βοήθησε εξαιρετικά το «μεταφραστικό κίνημα».

Ο Αββασίδης χαλίφης Αλ Μαμούν (813-833) —ο οποίος δημιούργησε στη Βαγδάτη έναν «Οίκο της Σοφίας», που περιλάμβανε πιθανώς μια ανώτατη σχολή, ένα αστεροσκοπείο,

μια βιβλιοθήκη και ένα κέντρο μεταφράσεων— έπαιξε βασικό ρόλο σε αυτό το διαφωτιστικό έργο. Στον «Οίκο της Σοφίας», εγκατεστάθη ο Άραβας εγκυκλοπαιδιστής Αλ-Κιντί, ο επιλεγόμενος και «φαίλασούφ-αλ-αράμπ», συγγραφέας και μεταφραστής τουλάχιστον 265 επιστημονικών συγγραμμάτων, τα οποία εμπνεύστηκε, αν όχι μετέφρασε, από ελληνικά έργα. Και από τους Άραβες και τους Εβραίους λόγιους του αραβικού κόσμου, κατ' εξοχήν της Ισπανίας, θα περάσουν και πάλι πολλά κείμενα των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων στη Δύση, μετά τον 10ο αιώνα.

Το μεταφραστικό έργο των Αράβων δεν περιλαμβάνει ολόκληρη την ελληνική γραμματεία, αλλά επικεντρώνεται στις θετικές επιστήμες —την ιατρική, τα μαθηματικά, τη γεωγραφία, την αστρονομία— και τη φιλοσοφία, ιδιαίτερα στον νεοπλατωνισμό και τα έργα του Αριστοτέλη, προπαντός τη λογική. Ιδιαίτερο βάρος έδωσαν στη μετάφραση συγγραμμάτων ιατρικής και φαρμακολογίας, δεδομένου ότι η ιατρική, που εφαρμοζόταν στη Βαγδάτη των Αββασιδών, ακολουθούσε κατά γράμμα την παράδοση του Γαληνού, όπου εξ άλλου το κεντρικό νοσοκομείο διοικείτο από την οικογένεια των Νεστοριανών χριστιανών Μποκτίσου. Έτσι, μεταφράστηκαν και τα 128 βιβλία του Γαληνού, καθώς και το Περί Ύλης Ιατρικής του Διοσκουρίδη, του οποίου ένα υπέροχο αντίγραφο με μικρογραφίες «ζωγραφισμένες με τον καταπληκτικό βυζαντινό τρόπο» (γράφει ο Ιμπν Αμπί Ουσαϊμπίγια το 1270) αποτέλεσε επίσης δώρο του Βυζαντινού αυτοκράτορα στον χαλίφη Αλ-Νασίρ της Κόρδοβα, το 486. Οι Νεστοριανοί θα παίζουν αποφασιστικό ρόλο στο μεταφραστικό και φιλοσοφικό κίνημα ακόμα και κατά τον 10ο αιώνα, όπως ο ιδρυτής της αριστοτελικής σχολής της Βαγδάτης, Ιμπν-Γιουνούς.

Οι αιτίες αυτού του μεγάλου μεταφραστικού κινήματος ήταν πολλαπλές και ξεφεύγουν από τα

όρια αυτής της μελέτης: Αρχικώς, ανταποκρινόταν στην ανάγκη των ηγετών μιας νέας μεγάλης αυτοκρατορίας να ξεπεράσουν τον αρχικό φυλετισμό των Αράβων, τον οποίο εν μέρει εξέφραζαν και οι Ομεϊάδες χαλίφες, και να ενσωματώσουν πληθυσμούς με πολύ υψηλότερο πολιτιστικό επίπεδο, τόσο ελληνικούς και ελληνόφωνους, όσο και Σύριους, Πέρσες κ.ά. Σε ένα τέτοιο εγχείρημα, ήταν απαραίτητες οι επιστημονικές και φιλοσοφικές γνώσεις των αρχαίων Ελλήνων τόσο σε τομείς όπως η γεωμετρία, τα μαθηματικά, η ιατρική, η αστρονομία/αστρολογία, όσο και στη φιλοσοφία — τη λογική και τη διαλεκτική κυρίως, αναγκαίες στην καταπολέμηση των αιρέσεων και των αντιπάλων θρησκειών. Εξ άλλου, οι Αββασίδες θα προωθήσουν μια μάλλον ορθολογική αντίληψη του Ισλάμ, όπου ο λόγος του χαλίφη, και επομένως τα κρατικά συμφέροντα, υπερέχουν έναντι των «γραφών».

Οι Άραβες των Αββασιδών, στον ανταγωνισμό τους με το Βυζάντιο, θα θελήσουν να τους «αποσπάσουν» την κληρονομιά των αρχαίων Ελλήνων, εγχείρημα που θα επαναλάβουν οι Δυτικοί μετά το 1453. Ήδη, η μεταφορά της πρωτεύουσας από τη Δαμασκό στη Βαγδάτη αποσκοπούσε και στην απομάκρυνση από την πολιτιστική επιρροή του Βυζαντίου και τη δημιουργία ενός νέου πρωτότυπου πολιτισμού. Πράγματι, στη Δαμασκό, οι πληθυσμοί παρέμεναν εν πολλοίς ελληνόφωνοι, η διοίκηση για πολλά χρόνια χρησιμοποιούσε την ελληνική γλώσσα και το βυζαντινό νόμισμα. Αντίθετα, στη Βαγδάτη, θα συγκροτηθεί ο κατ' εξοχήν αραβικός πολιτισμός, έχοντας ενσωματώσει μεγάλο αριθμό στοιχείων και από την περσική παράδοση και αντικαθιστώντας —εν μέρει πραγματικά, εν μέρει φαντασιακά— τη βυζαντινή επίδραση με εκείνη των αρχαίων Ελλήνων. Εξ άλλου, οι επιδρομές κατά των Βυζαντινών πολλαπλασιάζονται κατά τον 9ο αιώνα σχεδόν σε καθημερινή βάση. Έτσι:

Οι Βυζαντινοί απεικονίζονται ως αντάξιοι των μουσουλμανικών επιθέσεων, όχι μόνο επειδή ήταν άπιστοι, αλλά επειδή ήταν ακόμη από πολιτιστικής απόψεως βυθισμένοι στο σκοτάδι και υποδεέστεροι όχι μόνο των μουσουλμάνων αλλά και των ιδίων των προγόνων τους, των αρχαίων Ελλήνων. Οι μουσουλμάνοι, αντιθέτως, ήταν ανώτεροι των Βυζαντινών όχι μόνο λόγω του Ισλάμ, αλλά και επειδή εκτιμούσαν την επιστημονική γνώση και τη σοφία των αρχαίων Ελλήνων.

Εξ άλλου, ο μεγάλος φιλόσοφος και μεταφραστής αλ-Κιντί (+ μετά το 870) θα κάνει ένα βήμα πάρα πέρα: θα επινοήσει μια γενεαλογία σύμφωνα με

την οποία ο Γιουνάν, ο πρόγονος των αρχαίων Ελλήνων, παρουσιάζοταν ως αδελφός του Καχτάν, του προγόνου των Αράβων! Άρα, η καλλιέργεια του μεταφραστικού κινήματος συνιστούσε έναν «επαναπατρισμό» των επιστημών στην ευρύτερη οικογένεια των αρχικών ιδιοκτητών της.

Ο ρόλος, λοιπόν, των αραβικών μεταφράσεων, στη διάσωση και τη μετάδοση στη μεσαιωνική Δύση ενός μέρους της αρχαίας ελληνικής γραμματείας είναι σημαντικός, και ο Δ. Γούτας υποστηρίζει πως συνέβαλε και στην πρώτη «βυζαντινή Αναγέννηση», την εποχή του Φωτίου, με τη ζήτηση ελληνικών χειρόγραφων που

προηγήθηκε. Ωστόσο, δεν παύει να έχει και αυτή ως αφετηρία τον βυζαντινό κόσμο, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των μεταφραστών παρέμεναν χριστιανοί ή Έλληνες. Αλλά οι Άραβες δεν θα ενδιαφερθούν ιδιαίτερα για τον Πλάτωνα, ενώ η ποίηση, το θέατρο, η ρητορική, η ιστορία κ.λπ. θα διασωθούν μόνο στα βυζαντινά χειρόγραφα. Έτσι, «τουλάχιστον το 75% των γνωστών σήμερα Αρχαίων Ελλήνων κλασικών μάς έγιναν γνωστοί μέσω βυζαντινών χειρογράφων».

(<https://cognoscoteam.gr/archives/18451>)

Αλέκος Φασιανός – Έλληνας ζωγράφος (1935-2022)

Ο Αλέκος Φασιανός, ένας από τους σπουδαιότερους Έλληνες ζωγράφους που επέδρασε καθοριστικά με την αισθητική και το έργο του στη διαμόρφωση της ελληνικής ζωγραφικής του 20ού αιώνα, έφυγε από τη ζωή, σε ηλικία 87 χρονών. Έχοντας δώσει μακροχρόνια μάχη με προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε, ο μεγάλος Έλληνας ζωγράφος απεβίωσε στο σπίτι του, κοντά στην οικογένειά του.

Ο Αλέκος Φασιανός γεννήθηκε το 1935 στην Αθήνα. Οι ζωγραφικές του σπουδές ξεκίνησαν στην Σχολή Καλών Τεχνών, με δάσκαλό του τον Γιάννη Μόραλη, ενώ στη συνέχεια συνέχισε τις σπουδές του στη λιθογραφία στην École des Beaux Arts, με υποτροφία του γαλλικού κράτους.

Παρέμεινε επί 35 χρόνια στο Παρίσι, όπου ήρθε σε επαφή με όλες τις τάσεις του μοντερνισμού της εποχής, διαμορφώνοντας ωστόσο το δικό του ζωγραφικό ιδίωμα. Κεντρική θέση στη ζωγραφική του Φασιανού είχε η ανθρώπινη φιγούρα, ενώ στην τέχνη του εμφανείς ήταν και οι επιρροές της λαϊκής παράδοσης, της εκκλησιαστικής και βυζαντινής τέχνης.

Ο Αλέκος Φασιανός παρουσίασε στη διάρκεια της ζωής του πάνω από 70 ατομικές εκθέσεις όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε πολλές πόλεις ανά τον κόσμο. Παράλληλα, πραγματοποίησε

την εικονογράφηση βιβλίων γνωστών ποιητών και συγγραφέων στην Ελλάδα και τη Γαλλία (των Ελύτη, Ταχτσή, Καβάφη, Αραγκόν, Απολινέρ κ.ά.), ενώ σχεδίασε αφίσες και γραμματόσημα. Σημαντικός σταθμός στην πορεία του υπήρξε και η συνεργασία του ως σκηνογράφος και ενδυματολόγος με το Εθνικό Θέατρο, το Θέατρο Τέχνης του Καρόλου Κουν και άλλους θιάσους, σε παραστάσεις αρχαίου δράματος και σύγχρονων έργων. Επίσης έχει εκδώσει δικά του πεζά και ποιητικά κείμενα, ενώ το 2000 φιλοτέχνησε έργα για το Σταθμό Μεταξουργείο του Μετρό της Αθήνας.

Έχει βραβευτεί το 1999 από την Ακαδημία Αθηνών, καθώς και από τη γαλλική κυβέρνηση με το παράσημο της Λεγώνας της Τιμής, το παράσημο του Αξιωματούχου Γραμμάτων και Τεχνών, καθώς και με το παράσημο του Διοικητή της Τάξης των Γραμμάτων και των Τεχνών.

Μαθητής του Γιάννη Μόραλη στη Σχολή Καλών Τεχνών, όπου φοίτησε από το 1956 έως το 1960, συνέχισε με σπουδές λιθογραφίας στο Παρίσι (1960 – 1963), ως υπότροφος της γαλλικής κυβέρνησης. Τα επόμενα χρόνια άρχισε να μοιράζει το χρόνο του ανάμεσα στην ελληνική και τη γαλλική πρωτεύουσα. Την πρώτη του ατομική έκθεση, που παρουσιάστηκε το 1960 στην γκαλερί

“A23” στην Αθήνα, ακολούθησε μια πολυπληθής σειρά παρουσιάσεων στην Ελλάδα αλλά και στο διεθνή χώρο, σε πόλεις όπως το Παρίσι, το Μόναχο, το Αμβούργο, το Μιλάνο, η Ζυρίχη, η Στοκχόλμη, το Λονδίνο και το Τόκιο. Στις συμμετοχές του σε διεθνείς εκθέσεις συγκαταλέγονται οι Μπιενάλε του Σάο Πάολο (1971), της Βενετίας (1972) και η Μπιενάλε Γραφιστικής του Μπάντεν – Μπάντεν (1985). Το 2004 πραγματοποιήθηκε στην Εθνική Πινακοθήκη αναδρομική έκθεση των έργων του με τίτλο “Φασιανός, Μυθολογίες του καθημερινού”. Εκτός από τη ζωγραφική και τη χαρακτική, έχει επίσης ασχοληθεί με την εικονογράφηση βιβλίων, τις εφαρμοσμένες τέχνες αλλά και τη συγγραφή κειμένων και τη σκηνογραφία· συνεργάστηκε μάλιστα με το Εθνικό Θέατρο (1975, 1976, 1978).

Η αρχαία ελληνική αγγειογραφία, η βυζαντινή και λαϊκή παράδοση, η ζωγραφική του Θεόφιλου αλλά και τύποι της σύγχρονης τέχνης βρίσκονται

στο υπόβαθρο της καλλιτεχνικής δημιουργίας του Φασσιανού, που, μέσα από το καθαρό και ενιαίο χρώμα, το ελεύθερο και δεξιοτεχνικό σχέδιο, την “παιδικότητα” και την ευαισθησία της απόδοσης, καταλήγει σε προσωπικές διατυπώσεις. Στο έργο του κυρίαρχη είναι η ανθρώπινη μορφή – χαρακτηριστικές είναι οι φιγούρες του ποδηλάτη ή του καπνιστή, που επανέρχονται στη ζωγραφική του -, ενώ σε πιο περιορισμένη έκταση απεικονίζει και άλλα θέματα, όπως νεκρές φύσεις.

Το **Μουσείο Αλέκος Φασσιανός** σχεδιάστηκε και αναδιαμορφώθηκε από τον αρχιτέκτονα Κυριάκο Κρόκο σε συνεργασία με τον καλλιτέχνη Αλέκο Φασσιανό. Το έργο ολοκληρώθηκε το 1995. Στα θεμέλια του σημερινού Μουσείου Αλέκος Φασσιανός, βρισκόταν τη δεκαετία του 30' έως τη δεκαετία του 70', το πατρικό σπίτι του καλλιτέχνη. Ένα μικρό νεοκλασικό με εσωτερική αυλή και κεραμοσκεπή. Η οικογένεια εγκαθίσταται στο σπίτι όταν ο παππούς του Αλέκου Φασσιανού, Ανδρέας, ορίζεται παπάς στην εκκλησία του Αγίου Παύλου.

Μεγαλώνοντας εκεί, οι αναμνήσεις στην γειτονιά ήρθαν να σφραγίσουν τη μετέπειτα καλλιτεχνική του θεματολογία. Σε πολύ μικρή ηλικία ήρθε σε άμεση επαφή με την άνθιση των θεάτρων όπως το Περοκέ και το Σαμαρτζή, του κινηματογράφου Αλαζάρ και το Βικτώρια καθώς και το Αρχαιολογικό Μουσείο. Μέσα από τις περιπλανήσεις του, εξερεύνησε την

πόλη και ήρθε σε άμεση επαφή με τα μικρο-επαγγέλματα της Αθηναϊκής γειτονιάς, τους πλανόδιους τεχνίτες και πωλητές όπως το γαλατά, τον καστανά, τον μπαλωματή και τον κουλουρά. Την δεκαετία του 1970, το νεοκλασικό γκρεμίζεται για να γίνει, κατ' επιθυμία της μητέρας του Ελένης, μια πολυκατοικία που θα στέγαζε τα παιδιά της. Ο Αλέκος Φασσιανός, ο οποίος τότε ζούσε στο Παρίσι, αντικρίζοντας το αποτέλεσμα, δυσαρεστημένος, ζητάει από το φίλο του και αρχιτέκτονα Κυριάκο Κρόκο στα τέλη του 1980 να την αναδιαμορφώσουν συμπεριλαμβάνοντας στο ισόγειο ένα μικρό εκθεσιακό χώρο που θα φιλοξενούσε τα έργα του. Έτσι ξεκίνησε το όραμα για το Μουσείο Αλέκος Φασσιανός.

Οι κοινές αισθητικές και φιλοσοφικές αρχές που μοιράζονταν ο Φασσιανός και ο Κρόκος με τις οποίες δημιούργησαν και έζησαν τις ζωές τους είναι εμφανείς σε αυτό το οικοδόμημα. Το αρχιτεκτονικό ύφος που θέλησαν να αναπτύξουν ήταν καθαρό και λιτό. «Τα πράγματα δεν πρέπει να χαλάνε ή να γερνούν άσχημα. Πρέπει να είναι και να δείχνουν καθαρά» έλεγε ο Κρόκος. Οι προκλήσεις ενός τέτοιου έργου ήταν μεγάλες καθώς ο Κρόκος έπρεπε να δημιουργήσει πάνω σε μια υπάρχουσα δομή, με αρκετούς περιορισμούς.

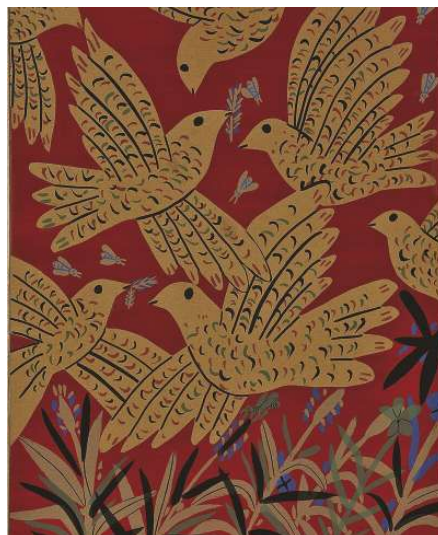
Ολόκληρος ο χώρος εμπλουτίστηκε και διαμορφώθηκε προσεκτικά, χρησιμοποιώντας μια ποικιλία υλικών και φινιρισμάτων (σκυρόδεμα, πέτρα, μωσαϊκό, τούβλο, σοβάς) και μια

χρωματική παλέτα με γήινα γκρι, κόκκινα και ώχρες. Ο αρχιτέκτονας ήθελε η δομή του κτιρίου να είναι εμφανής και τα υλικά να είναι ορατά. Το μέλημα του καλλιτέχνη ήταν να δημιουργήσει έναν χώρο που έρχεται σε αρμονικό διάλογο με τα έργα του. Το μέλημα του καλλιτέχνη ήταν να δημιουργήσει έναν χώρο σε αρμονικό διάλογο με τα έργα του.

Η καλλιτεχνική ευαισθησία τους είναι εμφανής στη δομή του χώρου με τα διαφορετικά φινιρίσματα των τεχνικών του λιθοξόου, τη μαρμάρινη μπορντούρα που πλαισιώνει το μωσαϊκό δάπεδο αλλά και τις λεπτομέρειες όπως η περίτεχνη ελικοειδής σκάλα που εγγράφεται σε παράγωνο και στέκεται σε τρία μέτωπα, η εισαγωγή ψηφιδωτών στο μωσαϊκό δάπεδο, οι ζωγραφισμένες φιγούρες στους τοίχους με την τεχνική της νωπογραφίας, οι μπρούτζινες λαβές στις πόρτες καθώς και ο μεταλλικός δρόκος που κρέμεται από την οροφή του υπογείου για να κρύβει τα καλώδια. Το Μουσείο Αλέκος Φασσιανός έχει αξιοσημείωτη σημασία για τον σύγχρονο εικαστικό και αρχιτεκτονικό χάρτη της Αθήνας τόσο για την δεξιοτεχνία του αρχιτέκτονα σε διορθωτική επέμβαση σε υπάρχον κτίριο όσο και για το γεγονός ότι ένα από τα λίγα μουσεία στον κόσμο όπου η συνεργασία καλλιτέχνη και αρχιτέκτονα στηρίζει τον διάλογο μεταξύ των έργων και του χώρου που τα στεγάζει. Visit Greece: Μουσείο Αλέκος Φασσιανός – Αλέκος Φασσιανός (alekosfassianos.gr)

Χρυσή Ιππασία

Πουλιά

Νωχελική

Χαρούμενο Αποκριάτικο Πάρτι

Γιορτάζουμε την
επέτειο της
25ης Μαρτίου 1821

